

Уредба о ликвидацији земљорадничких дугова са објашњењима (пречишћен текст), 1938.

Садржај

Предговор

Уредба о ликвидацији земљорадничких
дугова (пречишћен текст)

Уредба о изменама и допунама Уредбе о
ликвидацији земљор. дугова од 25 IX 1936

Уредба о измени Уредбе о прекиду
застарелости земљорадничких меница

Уредба о таксеним олакшицама за менична задужења новчаних установа и задруга по специјалним кредитима код државних новчаних установа, Народне банке и Привилеговане аграрне банке

Правилник о исплати дуговања улагачима и осталим веровницима завода и задруга под заштитом 3% обвезницама за ликвидацију земљорадничких дугова

План за амортизацију 3% обвезница за ликвидацију земљорадничких дугова, за буџетску 1937/38 г.

347.27
(497.1)/(004.5)

ИРКА ЗАКОНА

Издавачког Предузећа Геца Кон А.Д.

49

УРЕДБА

О ЛИКВИДАЦИЈИ ЗЕМЉОРАДНИЧКИХ ДУГОВА
СА ОБЈАШЊЕЊИМА

Уведено у нови инвентар бр. 3301

1 јануара 1942 год.

ЗБИРКА ЗАКОНА

ИЗДАВАЧКОГ И КЊИЖАРСКОГ ПРЕДУЗЕЋА ГЕЦА КОН А. Д.

ПРЕЧИШЋЕНО ИЗДАЊЕ

УРЕДБЕ

О ЛИКВИДАЦИЈИ ЗЕМЉОРАДНИЧКИХ ДУГОВА
СА ОБЛАШЊЕЊИМА

СРЕДИО

ИВАН ВУЈОШЕВИЋ

БЕОГРАД,

ИЗДАВАЧКО И КЊИЖАРСКО ПРЕДУЗЕЋЕ ГЕЦА КОН А. Д.

12 КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА 12

1938

ПРЕГЛЕД САДРЖИНЕ

	Страна
Предговор	5
Уредба о ликвидацији земљорадничких дугова — (пречишћен текст)	7—64

Аутентична тумачења:

— службеници и привремена послуга, уз чл. 2 Улзд	11
— земљиште под кметским и колонатским односима у Далмацији, уз чл. 2 Улзд	12
— лице које се потписало као трговац или економ, уз чл. 2 Улзд	12
— меница са више акцептаната, уз чл. 3 Улзд	16
— утврђивање дуга до 500.000 дин., уз чл. 3 Улзд	16
— робни дугови до 500 дин., уз чл. 3 У. чл. 3 Улзд	16
— смањење од сиромашног веровника, уз чл. 3 Улзд	16
— посед преко 50 ха, а дуг испод 500.000 дин., уз чл. 5 Улзд	18
— непријављена потраживања, уз чл. 7 У. чл. 9 Улзд	22
— покриће отписаних потраживања, уз чл. 9 Улзд	24
— дугови јемца и главног дужника, уз чл. 24 Улзд	35
— кад судови одређују проценат, а кад суму сниженог дуга, уз чл. 24 Улзд	35
— првенственост наплате анuitета, уз чл. 31 Улзд	41
— што се подразумева под робом, уз чл. 36 Улзд	52
— адвокатски трошкови, уз чл. 36 Улзд	53
— нове облигације, уз чл. 36 Улзд	53
— решавање предмета из чл. 43 Улзд	58
— плаћање анuitета пре замене исправа, уз чл. 48 Улзд	60
— ослобођење од такса, уз чл. 55 Улзд	64

Inv. br.
38427

Споразум дужника и установе до 31 XII 1938 (чл. 20)	67
Кад дужник не признаје дуг, уз чл. 9а Улзд	25
Опанти као земљорадници, уз чл. 43 Улзд	57

§ 24 Фин. закона за 1937/38 г.:

— тач. 5 б), уз чл. 3 Улзд	16
— тач. 5 г), уз чл. 7 Улзд	22
— тач. 2, уз чл. 9 Улзд	24
— тач. 5 е), уз чл. 20 Улзд	32
— тач. 5 ђ), уз чл. 26 Улзд	35
— тач. 1, уз чл. 31 Улзд	41
тач. 5 д), уз чл. 35 Улзд	50
тач. 5 ж), уз чл. 44 Улзд	58
Уредба о изменама и допунама Уредбе о ликвидацији земљор. дугова од 25 IX 1936	65—69
Уредба о измени Уредбе о прекиду застарелости земљорадничких меница	70
Уредба о таксеним олакшицама за менична задужења новчаних установа и задруга по специјалним кредитима код државних новчаних установа, Народне банке и Привилеговане аграрне банке	72
Правилник о исплати дуговања улагачима и осталим веровницима завода и задруга под заштитом 3% обвезницама за ликвидацију земљорадничких дугова	74
План за амортизацију 3% обвезница за ликвидацију земљорадничких дугова, за буџетску 1937/38 г.	76

СКРАЋЕНЕ РЕЧИ

Улзд = Уредба о ликвидацији земљорад. дугова
„Сл. нов.“ = „Службене новине“

ПРЕДГОВОР

Јула месеца прошле године издали смо Збирку прописа о ликвидацији земљорадничких дугова са коментаром — као 11 св. Збирке закона, коју издаје предузеће Геца Кон а. д. у Београду. После тога дато је неколико аутентичних тумачења и донесена Уредба о изменама и допунама Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.

Стога се указала потреба, да се тај нови материјал доведе у везу са ранијом Уредбом и среди у једну целину. То је учињено овим издањем.

Измене и допуне које су извршене Уредбом од 23-XII-1937 унете су на одговарајућа места у Уредби од 25-IX-1936, и на тај начин овде је дат пречишћен текст Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова. Уз поједине прописе наведена су односна аутентична тумачења и прописи из Финансијског закона за 1937/38. Нова Уредба је штампана на крају иза пречишћеног текста. Затим су штампани и сви остали прописи, који су у вези са земљорадничким дуговима, а донесени су после наше прве књиге.

У овој књизи дато је само неколико објашњења, међутим, прва књига садржи, углавном, сва потребна објашњења и све остале прописе о земљорадничким дуговима који су на снази. Тако се ове две књиге допуњују, претстављају целину и заједно ће добро служити за практичну употребу.

Београд, јануара 1938.

И. В.

На основу чл. 98 Финансиског закона за 1936/37 годину, Министарски савет на предлог министра пољопривреде, министра трговине и индустрије, министра финансија и министра правде, прописује

УРЕДБУ

о ликвидацији земљорадничких дугова

ГЛАВА I

Члан 1

Ова Уредба односи се на све дугове који су настали пре 20 априла 1932 године, и то оних земљорадника који су у времену задужења и на дан ступања на снагу Уредбе били земљорадници, и који испуњавају услове Уредбе.*)

*) У смислу чл. 1 Уредбе потребно је за сваки поједини дуг доказивати да је дужник био земљорадник и у време задужења и на дан ступања на снагу Уредбе, пошто испуњавање услова Уредбе по једном дугу не даје самим тим право на коришћење олакшица по Уредби и за остале дугове истог земљорадника.

Члан 2

(1) Земљорадником у смислу Уредбе сматра се физичко лице коме је пољопривреда главно занимање; које обрађује земљу само или са члановима своје породице, а у случају потребе и најмљеном радном снагом; чији опорезовани приходи проистичу претежно из пољопривреде¹⁾ (ратарства, виноградарства, воћарства, вртларства, сточарства и сл.), а чији посед не прелази површину од 50 хектара зиратне (обрадиве) земље, односно код породичне задруге 100 хектара зиратне (обрадиве) земље. „Шуме се у овом случају такође сматрају зиратним земљиштем“.*)²⁾ За породичну задругу сматра се и она породична заједница у којој постоји и заједница живота и рада сродника по крви или по усвојењу, и у којој има најмање три мушка члана.

(2) Плодоуживаоци, закупци или напличари, који обрађују туђу земљу, иако немају своје сопствене земље, а испуњавају остале услове, сматрају се као земљорадници по ст. (1) овога члана.

(3) Земљорадницима у смислу ст. (1) овога члана сматрају се и само-насељеници у јужним крајевима, означени у чл. 8 ст. (7) Правилника за извршење Закона о насељавању јужних крајева од 11 јуна 1931 године,³⁾ са њиховим изменама и допунама од

*) Текст под знаком навода и извода додан чланом 1 Уредбе о изменама и допунама Улзд.

24 јуна 1933 године бр. 50250-VI-Б од 3 августа 1933 године.

(4) Удата жена која живи у заједници са својим мужем, сматра се земљорадником само онда, ако лично испуњава услове које за земљорадника прописује Уредба, а укупни њихови приходи претежно проистичу из пољопривреде.

(5) У максимум зиратне земље урачунава се лично имање земљорадника и имање његове жене и деце ако живе с њим у кућној заједници.

(6) Земљорадницима у смислу Уредбе сматрају се и лица, под условом да њихови спорезовани приходи проистичу претежно из пољопривреде, а њихов посед зиратне земље не прелази површину одређену ставом (1) овог члана:⁴⁾

а) која због болести или других неотклоњивих сметња не могу сама обрађивати своју земљу, малолетна деца земљорадника за време трајања своје малолетности, као и заоставштине земљорадника док не буду предале наследницима;

б) која сама или са члановима своје породице обрађују туђу земљу — пољопривредни радници, ако им је то главно занимање а не плаћају, осим службеничког, никакав други порез;

в) која се као старешине задруге или инокосне породице или као чланови ових, живећи у кућној заједници, баве другим споредним привредним пословима као препродајом, кућном индустријом, рибарством,

возиоштвом (кирицијањем), бродарством и слично, да би својој задрузи или породици, која је задржала сва обележја земљорадника, прибавила више зараде;

г) која се уз пољопривреду баве послевима сеоског занатлије или сеоског дућаније.

(7) Не узима се у обзир при оцени величине опорезованих прихода, опорезовани приход на кућу у којој земљорадник станује сам или са својом породицом, „као ни опорезовани приход од звања општинских часника“.*)

(8) На тражење веровника или другог заинтересованог лица, дужник је дужан прибавити уверење о томе да је земљорадник. Ово уверење издају општинске власти (општинска управа, градско поглаварство). Захтев за издавање уверења може осим дужника ставити свако заинтересовано лице. У уверењу имају бити наведене стварне чињенице из којих се може несумњиво утврдити да дужник испуњава услове из чл. 1 и чл. 2 Уредбе. У ту сврху дужна је општинска власт прибавити од надлежне пореске управе податке о висини појединих опорезовања дужникових. Општинска власт дужна је издати уверење односно донети одлуку о одбијању у року од 14 дана. Ако општинска власт то не учини, надзорна власт ће по тражењу заинтересованих лица позвати општину да јој

*) Текст под знаком навода и извода додан чланом 2 Уредбе о изменама и допунама Улзд.

уверење односно одлуку о одбијању достави у року од 14 дана. Образац уверења прописан Правилником од 16 октобра 1934 године, број 71690—V („Службене новине“ бр. 250 од 30 октобра 1934 године) остаје на снази до доношења правилника по чл. 56 Уредбе. На предлог заинтересованих лица, суд ће испитати истинитост уверења и донети решење.*)

1) Државни, самоуправни и приватни службеници (активни и пензионисани), адвокати, лекари, инжењери, индустријалци, трговци и слично, не могу имати земљорадничко својство па и кад би њихови опорезовани приходи проистicali претежно из пољопривреде — (чл. 2 ст. 1 Правилника за извршење Уредбе).

Једино привремена послуга, стражари и слично могу имати земљорадничко својство у смислу Уредбе ако су њихови опорезовани приходи проистicali претежно из пољопривреде. — Привременост њихове службе цени општинска власт односно суд, узимајући у обзир околности сваког појединог случаја. — Видети аутентично тумачење од 14-ХП-1937 — „Сл. нов.“ од 22-ХП 1937.

— Детаљнија објашњења о томе ко не може бити земљорадник у смислу Уредбе, могу се видети на стр. 30—32 (објашњење под 14) не важи) Збирке прописа о ликвидацији земљорадничких дугова од Ивана Вујошевића — издање Геце Кона, Београд.

*) Решење у првој инстанцији доноси срески, а у другој и последњој окружни суд — види чл. 54 ове Уредбе.

2) „Земљиште под кметским, колонатским и томе сличним односима по Закону о ликвидацији аграрних односа на подручју раније покрајине Далмације не рачуна се досадашњем власнику у површину поседа у смислу ст. 1 чл. 2 Улзд.“ — Аутент. тумачење од 2-XII-1937 — „Сл. нов.“ од 11-XII-1937.

3) Насељеничке повластице уживају сви југословенски држављани који су по ослобођењу од 1912 г. у јужним крајевима купили земљу, без обзира да ли на њој стално живе или не. Према овоме, сви такви држављани имају земљорадничко својство у смислу Уредбе, без обзира на своје занимање.

4) „Лица која су се у време задужења потписивала као економи, рентијери, трговци и слично, а која су испуњавала услове за земљорадника по Уредби и у доба задужења и на дан ступања на снагу Уредбе, сматрају се земљорадницима у смислу Уредбе.“ — Аутентично тумачење од 24-XII-1937.

Члан 3

(1) Као дугови земљорадника сматрају се све обавезе у новцу приватноправног карактера без обзира из кога основа потичу и да ли их земљорадник дугује као главни дужник или јемац.¹⁾ Јемац односно солидарни дужник и ако није земљорадник, одговара обавезама као и главни дужник земљорадник. Обавеза солидарног дужника или јемца сматра се као његов дуг тек онда, кад мора да испуни ту обавезу.

„(1а) Кад је дужник у сврху обезбеђења извршио пренос непокретности на веровни-

ка, суд ће по тражењу дужника или Привилеговане аграрне банке пренос поништити у колико се непокретност налази у власништву веровника или његових наследника. Ово право имају дужник и Привилегована аграрна банка само онда ако до 20 априла 1932 године дужник није изгубио уговорно право да се по исплати дуга изврши на њега поново пренос власништва тих непокретности. Сва права која су трећа лица стекла на тим непокретностима до 31 октобра 1936 године остају на снази.

(1б) Јемац земљорадник који је преузео обавезу главног дужника пре 26 септембра 1936 године може тражити од првобитног главног дужника-земљорадника онај износ који је сам дужан платити по тој обавези“.*)**

(2) Прописи Уредбе не односе се на јемца односно солидарног дужника, ако је он веровник земљорадника, па се задужио на основу земљорадничке менице, коју је у ту сврху жирирао.

(3) Уредба обухвата дугове и оних земљорадника којима је отворен стечај пре 20 априла 1932 године.

* Текст под (1а) и (1б) међу наводницима додан чланом 3 Уредбе о изменама и допунама Улзд.

** Јемац који није земљорадник не може се користити ст. (1б). Он може тражити од дужника-земљорадника, чију је обавезу на себе преузео, да му дуг исплати у смислу чл. 36 Улзд.

(4) Као дугови земљорадника у смислу ст. (1) овога члана не сматрају се: дугови земљорадника уколико укупно не прелазе 250 динара или уколико прелазе 500.000 динара;²⁾ јавне дажбине и законом прописане пристојбе; робни дугови до 500 динара³⁾ настали после 20 октобра 1931 године уколико нису претворени у меничне тражбине; дугови уколико су покривени ручном залогом; тражбине за издржавање које неком лицу припадају против дужника земљорадника на основу дужникове обавезе издржавања; тражбине које проистичу из кривичног дела; тражбине на име плате (наднице) лица запослених у кућанству или господарству дужниковом; тражбине занатлија до 500 динара за извршене занатске радње настале после 20 октобра 1931 године. Признанице, облигације и друге писмене исправе у којима је наведено да дуг потиче из куповине робе или из занатске радње не доказују да је дуг заиста настао из тога основа.

(5) Као дугови земљорадника не сматрају се обавезе које потичу из наследства, као ни обавезе из уговора о наслеђу ма које врсте (уговор о дару, предајни уговор и слично). Ако дужник — наследник односно сауговорач који су земљорадници у смислу Уредбе сматрају да је наслеђено непокретно имање, из кога се другим наследницима односно сауговорачима има исплатити наслеђе у новцу, изгубило више од 25% од своје вредности у времену постанка дуга, може у року од године дана од дана ступања на сна-

гу Уредбе тражити да суд смањи тај дуг сразмерно смањеној вредности тога непокретног имања. Ово смањење не може прећи 50% првобитног дуга⁴⁾.

(6) Као дугови настали после 20 априла 1932 године сматрају се само они, који су стварно нови, а не и такви, који су постали новацијом (преновом) старог дуга н.пр. уобичајеним пролонгирањем меница и слично. У случају преноса имовине или дела имовине лица које је земљорадник по Уредби, на друго лице, ужива нови власник олакшице по Уредби, по преузетом дугу само онда, ако је пренос извршен на основу наслеђа, и ако је нови власник земљорадник у смислу Уредбе.

(7) Прописи Уредбе не односе се на тражбине Народне банке Краљевине Југославије, Државне хипотекарне банке и Привилеговане аграрне банке уколико то није изрично наведено Уредбом (Глава IV и V). Народној банци оставља се да у кругу своје надлежности донесе посебне одлуке о олакшицама оним својим дужницима, на које би се иначе односила Уредба.

(8) Уколико је веровник који је непосредно кредитирао земљорадника тражбину обухваћену Уредбом уступио путем цесије, ломбардовао или реесконтовао код једне кредитне установе не може од ње тражити оне олакшице које је сам морао дати дужнику по прописима Уредбе.

(9) За дугове земљорадника према сиромашним веровницима који немају своје имовине нити других прихода за нужно издржа-

вање, не важе прописи Уредбе. Сиромашност утврђује суд по тражењу веровника.

1) „У случају кад постоји више акцептаната по једној меничној обавези од којих су неки земљорадници у смислу Уредбе а неки нису, олакшице по Уредби уживају само акцептанти који су земљорадници по Уредби“. — Аутентично тумачење од 10-VIII-1937 — „Сл. нов.“ од 13-VIII-1937.

2) „Уколико дуг земљорадника према чл. 3 ст. 4 Узлз прелази 500.000 динара, вишак дуга преко 500.000 динара не сматра се као дуг земљорадника и поверници имају право наплате овог вишка уколико имовина дужникова вреди више од 500.000 динара“. — (§ 24 тач. 5 б) Фин. закона за 1937/38).

— „Поступак за установљење укупне суме дуговања, процену имовине и утврђивање износа дугова и имовине која улази у суму до 500.000 динара, може се покретати и на захтев веровника“. — Аутентично тумачење од 26-X-1937. — „Сл. нов.“ од 1-XI-1937.

3) „Под робним дуговима до 500 динара, из ст. 4 чл. 3 Узлз разумеју се поједини робни дугови једног земљорадника“. — Аутентично тумачење од 2-XII-1937. — „Сл. нов.“ од 11-XII-1937.

4) „Дужник-земљорадник који у смислу последње две реченице ст. 5 чл. 3 Уредбе има право на смањење дуга, нема права на ово смањење и од сиромашног веровника из ст. 9 чл. 3 Уредбе“. — Аутентично тумачење од 3-VIII-1937. — „Сл. нов.“ од 6-VIII-1937.

Члан 4

(1) Висина дуга земљорадника, утврдиће се на тај начин што ће се обрачунати непла-

ћена уговорена камата али не више од 12⁰/₀ годишње до 20 априла 1932 године и прирачунати главници. Тако утврђена висина дуга служиће као основ за смањивање дуга по одредбама Уредбе.

(2) Ненаплаћена и незастарела камата која је текла од 21 априла 1932 године до 15 новембра 1936 године, а која је призната ранијим Законом и уредбама о заштити земљорадника као и одобреним отплатним плановима задружних савеза прирачунава се несмањена главници дуга утврђеној предњим ставом. Главници дуга прирачунаће се и правомоћно досуђени парнични и извршни трошкови до 20 априла 1932 године, затим стварни издатци на премије осигурања, јавне дажбине, таксе за стављање хипотеке или прибелешке (укњижбе и предбележбе) као и остала плаћања која је веровник извршио уместо дужника. На овај начин увећана главница ужива исти ред првенства као и првобитна главница хипотекована или прибележена (укњижена, предбележена).

„(2а) Уколико камата није уговорена, камата по Уредби почиње тећи од дана доспелости потраживања по уговору.“*)

(3) Веровнику који је после 20 априла 1932 године наплатио од дужника земљорадника већу камату но што је призната ранијим Законом и уредбама о заштити земљорадника као и одобреним отплатним планови-

*) Текст под знаком навода и извода додан чланом 4 Уредбе о изменама и допунама Узлз.

ма задружних савеза одбиће се вишак од главнице дуга.

Члан 5

(¹) Земљорадник чији посед прелази површину од 50 хектара и породичне задруге чији посед прелази површину од 100 хектара зиратне (обрадиве) земље, без обзира на висину укупног задужења преко 500.000 динара према ст. (⁴) чл. 3, исплатиће свој дуг на следећи начин:*) укупна сума дуга обрачуната по чл. 4, али без икаква смањења, поделиће се на укупан број хектара обрадиве (зиратне) земље и онај део дуга који отпада на 50 односно 100 хектара, исплатиће дужник ако дуг по једном хектару износи више од 3000 динара у року од 15 година, а ако дуг износи од 500 до 3000 динара по хектару, у року од 10 година, са 4.5⁰/о камате, почев од дана ступања на снагу Уредбе у једнаким годишњим оброцима од којих први доспева 15 новембра 1936 године; за дуг који отпада на преостали део поседа (преко 50 односно 100 хектара) као и за дуг који је мањи од 500 динара по хектару на укупном поседу не важе прописи овога члана.

(²) Министар пољопривреде у споразуму с министром трговине и индустрије прописа-

*) „Земљорадник чији посед прелази површину од 50 хектара зиратне земље, а дуг му не прелази динара 500.000, не може се користити повластицама из ст. 1 чл. 5 Ур.“. — Аутентично тумачење од 3-VIII-1937. — „Сл. нов.“ од 6-VIII-1937.

ће Правилником на који ће се начин одређивати које ће се честице урачунати у површину од 50 односно 100 хектара.

„(²а) Дужници из овога члана имају до 31 марта 1938 године препорученим писмом обавестити своје веровнике да ће се користити олакшицама из овог члана и у истом року затражити одређивање површине у смислу Правилника из претходног става. У противном губе право да се користе олакшицама из овог члана“.*)

(³) Потраживања из ст. (¹) овога члана неће преузимати Привилегована аграрна банка (чл. 7).

ГЛАВА II

Члан 6

Своје дугове осигуравајућим заводима, установама радничког и намештеничког осигурања, установама које рукују пупилним новцем (благајнама сирочадских столова, сиротињским и старатељским повереништвима, градским и општинским сирочадским благајнама и сл.), црквеним фондовима, културним, хуманим и просветним установама, пошто се утврди њихово стање на дан ступања на снагу Уредбе, а према чл. 4 но без икаква смањења, дужни земљорадници исплатиће по от-

*) Текст под знаком навода и извода додан чланом 5 Уредбе о допунама и изменама Улзд.

платном плану а у року од 12 година са 3% камате годишње. Први ануитет се има положити до 15 новембра 1936 године, а остали ануитети се полагају сваке наредне године најдаље до 15 новембра.

Отплатни план

Главница од дин. 100.— на дан 15 новембра 1936 године плаћа се кроз 12 година са 3% почев од 15 новембра 1936 године по следећем амортизационом плану.

Број истеклих година почев од 15-XI-1936	Рок плаћања до	Интерес	Отплата	Остатак дуга
0	15-XI-1936	3.—	—	100.—
1	15-XI-1937	2,79	7,01	92.99
2	15-XI-1938	2,58	7,22	85.77
3	15-XI-1939	2,35	7,45	78.32
4	15-XI-1940	2,12	7,68	70.64
5	15-XI-1941	1,88	7,92	60.72
6	15-XI-1942	1,64	8,16	54.56
7	15-XI-1943	1,38	8,42	46.14
8	15-XI-1944	1,12	8,68	37.46
9	15-XI-1945	0,86	8,94	28.52
10	15-XI-1946	0,58	9,22	19.30
11	15-XI-1947	0,30	9,50	9.80
12	15-XI-1948	—	9,80	—

За део дуга испод 100 динара плаћа се ануитет у сразмерној висини.

ГЛАВА III

Члан 7

(1) Исплату дугова обухваћених Уредбом према новчаним заводима, кредитним задругама свих облика и оним задругама које су по својим правилима могле давати новчане кредите земљорадницима-задругарима, изузев набављачких односно потрошачких задруга свих облика; потом исплату дугова њиховим савезима али само за дугове земљорадника а не задруга и котарским припомоћним закладама, преузима Привилегована аграрна банка која се овлашћује да за рачун државе, а према одредбама Уредбе регулише ове обавезе и да врши наплату потраживања по њима. У случају сумње да ли једна установа новчани завод односно која од поменутих задруга одлучиће министар трговине и индустрије односно министар пољопривреде у споразуму с министром финансија.

(2) Ове установе дужне су предати Привилегованој аграрној банци у року од 3 месеца¹⁾ по нарочитом списку све веровничке исправе по овим дуговима, заједно са исправама о спроведеним обезбеђењима, супер-гаранцијама, полисама осигурања, протестима, и свим осталим писменима везаним за доказивање и остварење горњих тражбина, као и све податке о непокретностима обвезаних лица. Наведене установе предаће Привилегованој аграрној банци посебан списак по билансу коначно отписаних потраживања. Том пре-

дајом преносе се сва права по таквим потраживањима на Привилеговану аграрну банку, која по истима стиче сва веровничка права и остала права и тиме постаје власник свих заложних права (укњижаба, предбележаба, хипотека и прибележака) досадашњих веровника с истим редом првенства без предузимања макакве посебне радње.

(3) Задруге ће у року од три месеца ове исправе поднети преко својих ревизиских савета, уколико су учлањене у тим савезима.

(4) Привилегована аграрна банка је овлашћена да преко својих органа врши преглед књига и докумената код установа из ст. (1) овога члана и утврђује веродостојност учињених пријава.

¹⁾ „Рок за предају исправе из ст. 2 и 3 чл. 7 Уредбе у вези ст. 1 чл. 21 Правил. за извр. Уредбе продужује се до 1 јуна 1937 г. До тог рока дужници-земљорадници могу се споразумевати са поверилачким установама да овима плате свој дуг, држећи се одредаба ст. 1 чл. 51 Ур. с тим да се у ту сврху изузете исправе од Прив. аграрне банке не могу више предавати Прив. аграрној банци“. — § 24 тач. 5 г) Фин. зак. за 1937/38.

— „Веровници из ст. 1 чл. 7 Уредбе, који своја потраживања, обухваћена Уредбом, не пријаве Привилегованој аграрној банци у одређеном року, губе, уколико се нису споразумели са својим дужницима у смислу сл. г) тач. 5 § 24 Фин. зак. за 1937/38 г., право на наплату тих потраживања од својих бивших дужника“. — Аутентично тумачење „Сл. нов.“ од 26-V-1937.

— Установе, чија су потраживања предата Привилегованој аграрној банци, могу се до 31 децембра 1938 године споразумевати са својим ранијим дужницима о плаћању дуга. — Видети чл. 20 Ур. о изменама и допунама Улзд.

Члан 8

(1) Земљорадници који су дуговали установама из ст. (1) чл. 7 престају бити њихови дужници и постају дужници Привилеговане аграрне банке, којој ће те дугове исплаћивати према прописима чл. 28 Уредбе.

(2) Све дужничке исправе оваквих земљорадника а по којима је пропуштено обављање какве правне радње прописане општим правом (Грађанским закоником, Меничним законом итд. — као што су протести, нотификације, замене исправе, подизање тужбе итд.) Законом о заштити земљорадника или којом од ранијих уредаба услед чега су веровници изгубили нека права, задржаће и даље своју пуну правну обавезност*) као да пропуштања није ни било и сва првобитно обавезна лица остају у обавези по тим исправама све до потпуне исплате тих дугова.

Члан 9

(1) Привилегована аграрна банка ће прегледати да ли предате јој веровничке исправе

*) Види на крају Уредбу о измени Уредбе о прекиду застарелости земљорадничких меница.

имају правну вредност¹⁾ и да ли дугови по тим исправама потпадају под прописе Уредбе, а затим ће, пошто учини потребне измене, одобрити обрачуне о висини дугова појединих дужника извршене од стране установе из ст. (1) чл. 7. Од оног дела потраживања које је утврђено у смислу ст. (1) чл. 4 одбиће се већ по књигама коначно отписана потраживања²⁾ уколико нису довољно покривена хипотеком и тако добијена сума смањиће се за 25%, а овом смањеном износу додаће се потраживање утврђено по ст. (2) чл. 4.

(2) Ако веровничка установа нема дужничких исправа мора поднети Привилегованој аграрној банци извод из пословних књига потписан од веровника и дужника и потврду надлежнога суда, да је извод сагласан са књигама. Ако се дужник противи да потпише извод из књига, постојање дуга утврђује суд. Ако Привилегована аграрна банка оспори ваљаност или исправност предатих дужничких исправа, или одбије пријем потраживања због манљивости, суд ће на предлог или тужбу веровника одлучити о постојању, висини и природи дуга.

¹⁾ „Веровничке исправе које је преузела Привилегована аграрна банка у смислу ст. 2 чл. 7 Уредбе задржавају и без замене своју пуну обавезну снагу према свима обавезним лицима све до коначне исплате тих дугова по прописима Уредбе“. — § 24 тач. 2 Фин. зак. за 1937/38.

²⁾ „Поступак за установљење вредности хипотекарног покрића коначно отписаних потраживања

по одредбама Правилника о начину процене вредности земљишта и остале имовине дужника-земљорадника у вези ст. 2 чл. 23 Правилника за извршење Уредбе, судови ће покретати и на захтев установа из ст. 1 чл. 7 Уредбе. Катастарске управе су дужне доставити судовима на њихов захтев катастарске поседовне листове и остале податке потребне за ову процену. Трошкове овога поступка сносиће установа на чије тражење је поступак поведен“. — Аутентично тумачење од 28-IX-1937. — „Сл. нов.“ од 2-X-1937.

„Члан 9 а

(1) Оспоравање тачности обрачуна дужници могу вршити у року од године дана од дана када им је Привилегована аграрна банка доставила обрачун.

(2) Ово оспоравање ће се вршити у ванпарничном поступку сходно чл. 54 ове Уредбе.

(3) До правноснажности решења суда дужник је обавезан плаћати ануитете по достављеном обрачуну^{*)}¹⁾

¹⁾ Оспоравање постојања, висине или природе првобитног дуга, дужник ће пријавити код пореских власти писмено или изјавом на записник. Пореске власти у таквим случајевима ануитет неће наплаћивати, већ ће о томе одмах известити Привилеговану управу.

^{*)} Члан 9 а додан чланом 6 Уредбе о изменама и допунама Улзд.

леговану аграрну банку која ће таква потраживања, као манљива, вратити установи од које је примила. Установа је дужна повести спор код суда, а ако дужник изгуби спор, дужан је одмах по правомоћности пресуде платити све ануитете доспеле по Уредби. — Видети распис Мин. финансија бр 47280/VI од 12-XI-1937.

Члан 10

(¹) Смањења од 25% извршена у смислу предњег члана дужне су установе из ст. (¹) чл. 7 покрити искључиво на терет вредности својих стварних резерви и на терет 50% вредности свога капитала — уплаћених и дугованих удела, прирачунавајући извршене отписе од 20 априла 1932 године до ступања на снагу Уредбе, а изузимајући санацијом новоуплаћени капитал после 20 априла 1932 године.

(²) Уколико се овим вредностима не би могло покрити извршено смањење од 25%, непокривену разлику покриће држава на тај начин што ће овим установама за износ те разлике издати обвезнице према ст. (²) чл. 11.

(³) Надзор над утврђивањем ове разлике до 25% вршиће се по Правилнику који ће прописати споразумно министар финансија, министар трговине и индустрије и министар пољопривреде.

Члан 11

(¹) Привилегована аграрна банка ће, у смислу чл. 9, установама из ст. (¹) чл. 7 одо-

брити на текућем рачуну 50% дела потраживања обрачунатог по ст. (¹) чл. 4, и цео износ дела потраживања из ст. (²) истог члана.

(²) За остатак у висини од 25% од укупног несмањеног потраживања у смислу чл. 9, држава ће тим установама дати обвезнице које ће за њен рачун издати Привилегована аграрна банка. Ове обвезнице носиће 3% камате годишње с амортизационим роком од 20 година у једнаким годишњим оброцима. Садржину, облик и начин исплате — амортизације обвезница прописаће министар финансија Правилником.

(³) Новчане установе из ст. (¹) чл. 7 могу у својим књигама своја потраживања по текућем рачуну код Привилеговане аграрне банке као и обвезнице из овога члана билансирати по номиналним износима.

Члан 12

(¹) Одобрена потраживања установама из ст. (¹) чл. 7 по текућем рачуну као и обвезнице издате по чл. 10 и 11 Уредбе, претстављају њихово потраживање према држави, те за њихову исплату гарантује држава.

(²) Почев од идуће буџетске године па за све време трајања горње исплате министар финансија обезбеђиваће путем финансиског закона сваке године потребно покриће за плаћање ануитета из чл. 14 Уредбе, уколико се за тим покрићем укаже потреба, као и уносити у буџет државних расхода потребне суме

за вршење интересне и амортизационе службе по издатим обвезницама.

Члан 13

(¹) Привилегована аграрна банка пошто утврди суму потраживања према чл. 9 Уредбе издаје свакој појединој установи из ст. (¹) чл. 7 потврду о висини потраживања по отвореном текућем рачуну у смислу ст. (¹) чл. 11.

(²) Текст и облик потврде прописаће министар финансија.

Члан 14

(¹) Признато потраживање по текућем рачуну код Привилеговане аграрне банке исплатиће се установама из ст. (¹) чл. 7 у року од 14 (четрнаест) година с годишњом каматом 3% (три од сто) у једнаким годишњим оброцима (ануитетима).

(²) Рок првом ануитету је 31 децембар 1937 године.

(³) Министар трговине и индустрије односно министар пољопривреде може новчаним установама из ст. (¹) чл. 7 под заштитом, чија се потраживања имају ликвидирати у смислу Уредбе, на њихову молбу одобрити продужење рока одлагања плаћања.

Члан 15

(¹) Ако Привилегована аграрна банка приликом пријема веровничких исправа или

у току регулисавања односа по њима, утврди „до 31 децембра 1939 године“;*) да је извесна исправа или потраживање ма с које стране манљиво, или да дуг по њој није обухваћен прописима Уредбе, она ће такву исправу вратити установи од које је примила и за њен раније признат износ тој установи извршиће смањење потраживања по текућем рачуну односне установе.

(²) Ако Привилегована аграрна банка веровнику врати исправе, почињу за веровника од дана пријема таквих исправа тећи нови рокови застарелости предвиђени постојећим законима уколико то потраживање већ није било застарело у тренутку предаје Привилегованој аграрној банци.

Члан 16

(¹) За обезбеду редовне исплате потраживања установи из ст. (¹) чл. 7 по текућем рачуну, образује се при Привилегованој аграрној банци „Фонд за исплату земљорадничких дугова“, којим рукује управни одбор Привилеговане аграрне банке.

(²) У „Фонд за исплату земљорадничких дугова“ уносе се ове суме:

а) сума наплаћених годишњих obroка

*) Текст под знаком навода и извода унесен је по чл. 7 Уредбе о изменама и допунама Улзд. Ранији текст гласио је: „у току једне године од пријема“.

које Привилегована аграрна банка прима по обавезама дужника;

б) сва друга примања по обавезама дужника;

в) буџетска допуна једногодишњег оброка који држава полаже у смислу ст. (2) чл. 12 Уредбе, уколико суме из тачке а) и б) не достижу висину доспелог ануитета.

Члан 17

(1) Трошкове око регулисавања, наплате и осталих послова по примљеним потраживањима установа из ст. (1) чл. 7, Привилегована аграрна банка исплаћиваће на терет „Фонда за исплату земљорадничких дугова“. Висину ових трошкова прописаће на предлог Привилеговане аграрне банке министар финансија.

(2) Износ првих трошкова организовања овога пословања утврдиће министар финансија у споразуму с Привилегованом аграрном банком, а ту суму предујмиће Привилегована аграрна банка на терет „Фонда за исплату земљорадничких дугова“.

Члан 18

(1) Овлашћује се Привилегована аграрна банка да установама из ст. (1) чл. 7 и ст. (1) чл. 11 Уредбе на основу њиховог потраживања по текућем рачуну а на њихов захтев изда бонове до висине тог њиховог потраживања.

(2) Ови бонови носиће назив: „Бон за ис-

плату земљорадничких дугова при Привилегованој аграрној банци“ и служиће наведеним установама за прибављање новчаних средстава путем ломбардовања.

(3) Земљорадници који су постали дужници Привилеговане аграрне банке по чл. 8 Уредбе могу своје дугове Банци исплаћивати откупом оваквих бонова од установа из ст. (1) чл. 7 а у висини њихове номиналне вредности.

(4) За износ примљених бонова у отплату дуга, Привилегована аграрна банка ће смањивати дуг појединог дужника и за исту суму ће смањивати и потраживање односне установе по текућем рачуну.

(5) Ближе одредбе прописаће министар трговине и индустрије у споразуму са министром финансија Правилником.

Члан 19

(1) Обвезнице издате по чл. 10 и 11 Уредбе моћи ће се употребити за плаћање пореских заостатака до закључно 1932 године (§ 28 Закона о изменама и допунама Закона о непосредним порезима од 18 фебруара 1934 године и § 49 Закона о буџетским дванаестинама за годину 1935/36 од 29 јула 1935), као и за плаћање неплаћене допунске таксе до закључно 1935 године. Министар финансија прописаће Правилником начин и услове овог плаћања.

(2) Установе из ст. (1) чл. 7 које су под заштитом у смислу Уредбе II бр. 41032/К од

23 новембра 1934 године, а задруге и савези у смислу Уредбе бр. 81070/V од 23 новембра 1934 године дужни су на захтев својих старих улагача и других старих веровника овим уступити примљене државне обвезнице у сразмери њихових улога и потраживања, а сходно прописима Правилника из ст. (1).

(3) Ове установе имају суме добијене амортизацијом, предајом или ломбардом ових обвезница употребити искључиво за исплату својих старих улагача и веровника.

Члан 20

(1) За обезбеђење свих дугова преузетих за рачун државе, Привилегована аграрна банка стиче право да на основу добијених исправа стави хипотеку у целокупној висини дуга на све непокретности свих обвезаних лица. Судови ће ове хипотеке уписивати на захтев саме Привилеговане аграрне банке а на основу овереног извода из њених књига не тражећи дужников пристанак и не захтевајући подношење тапије, али ће дужнику о стављеној хипотеци доставити отправак одлуке.

(2) Оптерећења стављена у току године дана*) од дана ступања на снагу Уредбе на непокретности обвезаних лица, која су постала дужници Привилеговане аграрне банке

*) „Рок из става 2 чл. 20 Уредбе продужује се до 26 септембра 1938 године“. — § 24 тач. 5 е) Фин. зак. за 1937/38.

на основу ст. (1) чл. 8 Уредбе, имају ред првенства тек иза хипотеке коју ће ставити Привилегована аграрна банка у смислу предњег става.

Члан 21

(1) Установе из ст. (1) чл. 7 дужне су, пре него што изврше предају исправа Привилегованој аграрној банци, затражити од суда обуставу свих предузетих судских радњи по односним потраживањима. Суд ће обуставити судски поступак и по тражењу дужника земљорадника.

(2) Привилегована аграрна банка може наставити поступак против дужника који се не придржавају отплатног плана Уредбе.

Члан 22

Укупни дуг једног земљорадника установама из ст. (1) чл. 7 који, обрачунат по ст. (1) чл. 4 Уредбе, не прелази износ од 25.000 динара смањује се са 50% (педесет од сто).

Члан 23

Смањење дуга у смислу претходног члана вршиће Привилегована аграрна банка на основу примљених исправа и података. Према потреби, Привилегована аграрна банка ће проверавати податке и тражити накнадно потребне допуне и доказе.

Члан 24

(1) Укупан дуг једног земљорадника установама из ст. (1) чл. 7 који, обрачунат по ст. (1) чл. 4, прелази износ од 25.000 динара, смањује се, ценећи понаособ однос дуга и имовног стања сваког појединог дужника, са највише 30% (тридесет од сто).

„(1а) Кад се по једном неподељеном дугу обавезало више лица као главни дужници (саакцептанти, солидарни дужници), онда се, уколико се ради о обрачунавању укупног дуга у циљу смањења, у укупан дуг појединог земљорадника урачунава подједнак део заједничке обавезе. Овај пропис не односи се на солидарне дужнике-задругаре по задругарским обвезницама, код којих се прво потписани сматра главним дужником“.*)

(2) Дужници чије укупно несмањено дуговање обухваћено прописима Уредбе износи преко 50% (педесет од сто) вредности њихове имовине у времену расправе о снижењу дуга, могу тражити снижење дуга до 50% (педесет од сто).

(3) Вредност земљишта установљава се на основу катастарског чистог прихода. Министар пољопривреде у споразуму с министром трговине и индустрије и министром финансија прописаше Правилником начин процене вредности дужниковог земљишта и остале имовине.

*) Текст под знаком навода и извода додао чланом 8 Уредбе о изменама и допунама Улзд.

(4) Снижење дугова у смислу предњих ставова вршиће срески судови местно надлежни за дужника.

„I. У укупан дуг у смислу ст. 1) чл. 24 Уредбе рачунају се дугови које земљорадник дугује као главни дужник као и они које дугује као јемац по обавези за коју је тражена наплата до рока предвиђеног сл. 5) тач. 5 §-а 24 Финансијског закона за годину 1937/38 (значи до 1 јуна 1937).

II. У укупан дуг не улазе дугови земљорадника као јемца по обавезама за које је тражена наплата после рока из сл. 5) тач. 5 §-а 24 Финансијског закона. Ове обавезе јемца сматрају се као посебни дугови.

Ако је главни дужник по обавези по којој се тражи наплата од јемца био земљорадник у смислу Уредбе, јемац има сва права по Уредби која је имао главни дужник земљорадник.

Ако пак главни дужник по обавези по којој се тражи наплата од јемца није био земљорадник у смислу Уредбе, онда за дуг јемца-земљорадника у свему важе прописи Уредбе.

У случајевима из оба претходна става, уколико обавеза прелази 25.000.— динара, рок из ст. 1) чл. 26 Уредбе односно сл. 5) тач. 5 §-а 24 Финансијског закона за јемца почиње тећи од дана када је од њега затражена наплата“. — Аутентично тумачење од 14-XII-1937. — „Сл. нов.“ од 22-XII-1937.

— „У поступку који се води по ст. 1 чл. 24 Уредбе, судови ће у смислу ст. 2 чл. 27 Уредбе одређивати само проценат снижења дугова, а не и суму сниженог дуга“. — (Аутентично тумачење од 2-XII-1937. — „Сл. нов.“ од 11-XII-1937). Међутим,

кад дужник оспори висину или постојање дуга, суд ће на захтев дужника извршити и смањење дуга по Уредби — (чл. 17 Уредбе о изменама и допунама Улзд.).

Члан 25

Приликом доношења одлука о смањењу дугова, срески судови имаће у виду нарочито следеће околности:

а) износ суме несмањеног дуга према величини и вредности целокупне имовине дужникове;

б) однос суме дуга према просечном укупном годишњем доходу дужника;

в) дужникову оптерећеност бројем чланова његове куће;

г) правни основ дуга, услове под којима је дужник закључио и уживао зајам, као и на шта је зајам употребљен.

Члан 26

(¹) Дужници поменути у чл. 24 имају се у року од два месеца*) од дана обнародовања Правилника по чл. 24 обратити молбом за смањење дуга, своје местно надлежном среском суду.

(²) Уз молбу за смањење дуга дужник мора поднети суду и следеће исправе:

*) Рок из ст. 1 чл. 26 Уредбе продужен је до 1 јуна 1937 г. — Видети § 24 тач. 5 б) Фин. зак. зз 1937/38.

а) уверење да је земљорадник по одредбама Уредбе;

б) списак свих веровника с назначењем висине и правног основа дугова;

в) списак и означање вредности све непокретне и покретне имовине (осим кућних ствари), као и свих доходака ма откуда и ма из чега произишавали;

г) уверење општинске управе о броју кућних чланова и о површини земљишта које даје или које узима под закуп;

д) уверење општинске управе о броју и вредности крупне и ситне стоке коју притежава.

(³) Дужник који не поступи по одредбама ст. (¹) овога члана губи право да се користи смањењем дуга.

Члан 26 а*)

У случају кад дужник затражи смањење дуга по чл. 24—26 суд ће, ако се Привилегована аграрна банка не одазове позиву на рочиште, по службеној дужности и по слободној оцени проверавати наводе дужникове и донети одлуку.

Члан 27

„(¹) По пријему молби за снижење дуга снабдених исправама из претходног члана,

*) Чл. 26 а додан § 24 тач. 5 е) Фин. зак. за 1937/38.

срески судови ће по службеној дужности проверавати дужникова дуговања не тражећи о томе податке од Привилеговане аграрне банке, него од установа из ст. (1) чл. 7 ове Уредбе“.*)

(2) Чим одлука о смањењу дуга постане правоснажна, срески суд ће је одмах доставити Привилегованој аграрној банци с налогом да спроведе срижење дуга у смислу одлуке.

Члан 28

Овако смањена дуговања (чл. 22 и 24) увећана према одредбама ст. (2) чл. 4, дужници ће исплатити Привилегованој аграрној банци са 4.5% камате годишње у року од 12 (дванаест) година у једнаким годишњим оброцима (ануитетима). Рок првом ануитету доспева 1 новембра 1936 године, а сваком идућем 1 новембра наредних година.

Члан 29

Све док Привилегована аграрна банка не утврди коначан обрачун obroка за плаћања

*) Текст под знаком навода и извода унесен је по чл. 9 Уредбе о изменама и допунама Улзд Ранији текст гласио је: „По пријему молби за смањење дуга снабдевених исправама из претходног члана, срески судови ће тражити од Привилеговане аграрне банке потребне податке о преузетим дуговима тих дужника, а остала дуговања ће проверити“.

по чл. 22, та ће се плаћања вршити по привременом прорачуну који ће банка саставити на основу достављених јој спискова и исправа од стране установа из ст. (1) чл. 7 Уредбе. Уколико наплаћени оброци од дужника по привременом прорачуну буду већи од дугујућих obroка по коначном обрачуну, Банка ће сав наплаћени вишак или вратити дужницима или употребити за плаћање наредних obroка.

Члан 30

(1) Подношење молбе за смањење дуга у смислу чл. 24 не утиче на редован ток наплате дугујућих obroка. Привилегована аграрна банка наплатиће од односних дужника и у случају подношења овакве молбе оне obroке који одговарају величини њиховог несмањеног дуговања с тим да уколико суд буде накнадно донео тражену одлуку о смањењу, Привилегована аграрна банка има извршити нов прорачун отплате и све више наплаћене износе има вратити дужницима или употребити за плаћење наредних obroка.

(2) Установе из ст. (1) чл. 7 имају приликом предаје спискова Привилегованој аграрној банци предати истога и извршен обрачун једногодишњег ануитета на половину за дугове испод 25.000 динара, а за остале на несмањени износ дуга.

(3) Привилегована аграрна банка ће у границама овако наплаћених obroка дати

предујам установама из ст. (1) чл. 7 на рачун првог ануитета.

Члан 31

(1) Годишње отплатне оброке (ануитете) полагаће дужници Привилегованој аграрној банци преко надлежних пореских управа.

(2) По списковима које ће у ту сврху Привилегована аграрна банка доставити пореским властима ове ће задуживати односне дужнике годишњим оброцима и уколико их дужник не положи о року наплаћиваће их одмах извршним путем према одредби ст. (2) чл. 48 рачунајући одговарајуће трошкове извршења по Закону о непосредним порезима.

(3) Пореске власти књижиће одвојено и одобравати рачуну Привилеговане аграрне банке оброке (ануитет) које су, према списковима примљеним од Банке, наплатиле од дужника а наплаћене суме одмах ће слати Привилегованој аграрној банци путем Поштанске штедионице. Наплата оброка у пуном годишњем износу, као и предаја Поштанској штедионици има бити извршена у потпуности најдаље до 20 децембра сваке године.

(4) Привилегована аграрна банка ће задуживати сваку пореску управу по својим књигама за износ суме годишњих оброка (ануитета) према послатом списку. Преписку по свим овим пословима Банка ће обављати непосредно са надлежним пореским властима¹⁾.

1) „Оброци који се наплаћују за рачун државе на основу чл. 28 до 31 Уредбе, уживају законско право првенствене наплате из целокупне имовине дужника у смислу чл. 146 Закона о непосредним порезима. За поступак и трошкове ове наплате важе одговарајући прописи Закона о непосредним порезима“. — § 24 тач. 1 Фин. зак. за 1937/38.

— „Оброци за које Привилегована аграрна банка по тач. 1 §-а 24 Фин. зак. за 1937/38 ужива право првенствене наплате, имају се наплатити и пре свих осталих обезбеђених потраживања“. — Аутентично тумачење од 28-IX-1937. — „Сл. нов.“ од 2-X-1937.

ГЛАВА IV

Члан 32

(1) Привилегована аграрна банка даје следеће олакшице задругарима као и осталим својим дужницима на које би се иначе односили прописи Уредбе:¹⁾

а) Дугове по обезвницама својих дужника задругара односно месних задруга за пољопривредни кредит, пошто њихову висину утврди по ст. (1) чл. 4 Уредбе, Привилегована аграрна банка ће смањити за 25% (двадесет и пет од сто) а затим ће поступити у смислу ст. (2) чл. 4. На тај начин утврђену висину дуга наведени дужници имају исплатити Привилегованој аграрној банци у року од 12 (дванаест) година са каматом 4,5%.

б) Својим дужницима по дугорочним хипотекарним зајмовима, пошто висину њихо-

вог дуга утврди на начин предвиђен ст. (1) чл. 4, Привилегована аграрна банка може тако утврђен дуг смањити највише са 25% (двадесет и пет од сто), ценећи понаособ положај сваког појединог дужника и имајући нарочито у виду однос дуга према вредности укупне имовине дужникове. Овако добијена сума дуга увећаће се у смислу ст. (2) чл. 4. На тај начин обрачунат дуг, ови дужници исплатиће Привилегованој аграрној банци у року од 15 (петнаест) година са 5% камате.

(2) Ако дужници доспели оброк непосредно не плате на време Привилегованој аграрној банци, Банка ће послати пореским управама списак таквих дужника с потребним податцима, са захтевом да пореска управа најдаље у року од 2 месеца наплати егзекутивним путем ове заостатке из покретне имовине дужника. Ако се продајом заплењене покретне имовине не подмири заостали оброк, Привилегована аграрна банка ће преко суда тражити извршење над непокретном имовином дужника.

(3) Ближе одредбе о давању олакшица и о начину снижења у смислу предњег става, прописиће Правилником Министар финансија по предлогу Привилеговане аграрне банке.

(4) Одобрена снижења главнице дуга књижиће Привилегована аграрна банка на рачун „Особеног фонда за регулисање земљорадничких дугова“. Овај се фонд образује на терет удела Државне и Класне лутрије (чл. 8 а) и б) Закона о Привилегованој аграрној банци) у банчином капиталу.

(5) Рачуну „Особеног фонда за регулисање земљорадничких дугова“ до његове коначне амортизације, имају се дотирати следеће суме:

а) дотација државе у износу динара 5,000.000 сваке буџетске године, почев од буџетске 1937/38 године;

б) дивиденда која припада држави и Класној лутрији по чл. 39 Закона о Привилегованој аграрној банци, и

в) вишак дивиденде који би Привилегована аграрна банка могла исплатити акционарима преко 3% дивиденде по акцији (чл. 39 и 50 Закона о Привилегованој аграрној банци).

(6) Држава и Класна лутрија немају право учешћа у банчином капиталу, све док се амортизацијом рачуна „Особеног фонда за регулисање земљорадничких дугова“ не изврши потпун отпис губитака по том рачуну. У случају примене чл. 42 Закона о Привилегованој аграрној банци, Држава и Класна лутрија имају право учешћа у банчином капиталу само за онај део њиховог укупног учешћа, који није ангажован у смислу ст. (4) овога члана. Вршење осталих акционарских права по чл. 8 а) и б) Закона о Привилегованој аграрној банци, остаје Држави и Класној лутрији и убудуће без икакве измене.

(7) Правилник о употреби и руковању „Особеним фондом за регулисање земљорадничких дугова“ прописиће министар финансија по предлогу Привилеговане аграрне банке.

„Чл. 32 а

(1) Месне и бановинске задруге за пољопривредни кредит, основане по Закону о пољопривредном кредиту од 12 јуна 1925 године односно по Уредби о саображењу тог Закона од 21 децембра 1932 године предаће Привилегованој аграрној банци (Дирекцији за ликвидацију земљорадничких дугова) у смислу чл. 7 Уредбе, све обвезнице својих задругара које се код њих налазе, а настале су из зајмова исплаћених пре 20 априла 1932 године. Ове обвезнице обрачунаће се по чл. 4 Уредбе с каматом до 26 септембра 1936 године.

(2) На обвезнице задругара месних задруга за пољопривредни кредит, настале из зајмова које је Привилегована аграрна банка одобрила и исплатила задругарима пре 20 априла 1932 године и на обвезнице из сретстава бивше Дирекције за пољопривредни кредит, а које се код ње налазе, Привилегована аграрна банка (Дирекција за ликвидацију земљорадничких дугова) примениће одредбе Главе III Уредбе са изменама предвиђеним у члановима 32 б—32 г. Ове обвезнице обрачунаће се по сл. б ст. (1) чл. 4 Правилника о давању олакшица дужницима Привилеговане аграрне банке с валутом 26 септембра 1936 године.

(3) Месне задруге за пољопривредни кредит израдиће обрачуне о дуговима својих задругара по обвезницама из оба претходна става и предаће их Привилегованој аграрној

банци (Дирекцији за ликвидацију земљорадничких дугова), заједно са обвезницама које се код њих налазе и осталим потребним подацима, најдаље до 1 маја 1938 године.

Члан 32 б

(1) Пошто провери обрачуне и податке Привилегована аграрна банка (Дирекција за ликвидацију земљорадничких дугова) ће по обвезницама из претходног члана отписати дужницима 25% од основе за смањење у смислу ст. (1) чл. 4 Уредбе и то на терет Фонда за исплату земљорадничких дугова, а без обзира на висину укупног дуговања појединих дужника, док ће остатак без икаквог смањења наплатити од њих по прописима чл. 28 Уредбе.

(2) Свакој задрузи појединачно одобрени износ од 75% потраживања из ст. (1) и цео износ потраживања из ст. (2) чл. 4 Уредбе, везују се у корист Привилеговане аграрне банке, а исплатиће јој се по прописима чл. 14 Уредбе.

(3) За отписане износе од 25% из првог става овог члана Привилегована аграрна банка ће задужити Фонд за исплату земљорадничких дугова. Те износе Фонд ће исплатити Привилегованој аграрној банци у смислу чл. 14 Уредбе.

Члан 32 в

(1) Износ из ст. (2) и (3) претходног члана Привилегована аграрна банка ће употребити за намирење свог укупног потраживања

које има на рачуну задружних обвезница и меница за есконтване и конвертоване обвезница, и на текућим рачунима из сретстава бивше Дирекције за пољопривредни кредит. Обрачун свога потраживања Привилегована аграрна банка ће вршити појединачно према свакој месној задрузи. Стање дуга поједине месне задруге из сретстава бивше Дирекције за пољопривредни кредит утврдиће се из књига текућих рачуна које воде бановинске задруге, док се банчино целокупно потраживање по напред наведеним рачунима има утврдити из њених књига. Стање свих дугова утврдиће се са валутом 26 септембра 1936 године.

(²) Кад Привилегована аграрна банка своје потраживање према појединој месној задрузи потпуно намири из износа по ст. (²) и (³) чл. 32 б Уредбе, она ће од вишка задржати износ потребан за намирење дуговања месне задруге бановинској задрузи а евентуални остатак по ст. (²) чл. 32 б ставити на расположење месној задрузи.

(³) У колико износи наведени у ст. (¹) овог члана не буду довољни да покрију целокупно банчино потраживање према појединим месним задругама, оне су дужне да доставе Банци и оне задругарске обвезнице које се налазе код њих а потичу из зајмова исплаћених после 20 априла 1932 године, изузев ако су ти зајмови из сретстава Земаљског савеза задруга за пољопривредни кредит. Ако и те обвезнице не покрију банчино потраживање према појединим задругама, месне за-

друге су дужне да за разлику, а по престанку банчином, даду покриће у другим вредностима. У колико се то покриће не може прибавити од односне месне задруге, дужна је бановинска задруга да ту разлику покрије вредностима на које Банка буде пристала. У ту сврху употребиће се првенствено потраживања која поједине бановинске задруге имају код Привилеговане аграрне банке као и потраживања из ст. (²) овог члана с правом првенства пре свих осталих веровника.

(⁴) Све износе свога потраживања који и после тога остану ненамирени, Банка ће отписати и са истим теретити „Особени фонд за регулисање земљорадничких дугова“. Исти Фонд Банка ће теретити и за разлику од $1\frac{1}{2}\%$ у каматној стопи а према тач. а ст. (¹) чл. 32 и ст. (¹) чл. 14 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.

Члан 32 г

Ако Привилегована аграрна банка (Дирекција за ликвидацију земљорадничких дугова) потраживања која је по Уредби преузела не наплати у целини од дужника и солидарних јемаца по обвезницама, она ће за остатак свога потраживања предузети мере за наплату истих из имовине односне месне задруге. У колико се ни од ове не би могло наплатити, остатак ће се наплатити из имовине односне бановинске задруге“*).

*) Чл. 32 а) 32 б) и 32 г) додати чланом 10 Уредбе о изменама и допунама Улзд.

Члан 33

Јемство државе за исплату дивиденде по чл. 50 Закона о Привилегованој аграрној банци која се по чл. 39 истог Закона издваја из чисте добити, утврђује се на 3% (три од сто), почев са пословном годином 1936.

Члан 34

Акционари Привилеговане аграрне банке ослобађају се плаћања свих државних и самоуправних пореза, приреза, такса и свих других намета ма које врсте на дивиденду коју им исплаћује Привилегована аграрна банка на основу чл. 39 и 50 свога Закона; ово ослобођење има се примењивати почев од дивиденде за пословну 1936 годину.

ГЛАВА V

Члан 35

(¹) По свима хипотекарним дугорочним зајмовима код Државне хипотекарне банке одобреним земљорадницима — који су се као такви задужили у времену од свршетка рата до 20 априла 1932 године, а који уверењем прописаним Уредбом докажу да испуњавају услове из Уредбе, — снизиће се каматна стопа на 4,5%, рачунајући од првог наредног рока плаћања ануитета који доспева по ступању на снагу Уредбе, и продужиће се рок

исплате зајма на 32 године рачунајући од дана првобитног задужења.

(²) По свима неуредним дуговањима банчаних дужника — земљорадника који испуњавају услове прописане предњим ставом, извршиће се укапиталисавање неплаћених камата и свих задужења по личном рачуну, рачунајући при том просту камату. Ово укапиталисавање има се извршити по стопи која је до сада важила по овим дуговањима и до следећег рока плаћања ануитета.

(³) Дужници који су се задужили као земљорадници а који желе да се користе олакшицама предвиђеним ставом (¹) и (²) овог члана дужни су да најдаље до 1 јануара 1937 године поднесу Државној хипотекарној банци уверење онако како је прописано Уредбом, којим ће доказати да испуњавају све услове за коришћење предвиђеним олакшицама. Уједно ће у истом року поднети извештај Банци о садашњој вредности њиховог имања који служи Банци као залога. Овај извештај има бити оверен од стране општинске власти.

(⁴) Уколико се буде показало да ново задужење по извршеном укапиталисавању дужних камата и задужења по личном рачуну прелази 50% од вредности заложеног имања, означеног у извештају о којем је реч у предњем ставу, Банка ће извршити накнадну процену имања путем комисије, коју одређује сама Банка. Ако се и из овакве процене види да ново задужење по извршеном капиталисавању прелази 50% од садашње вредности зало-

женог имања, вишак преко 50% од вредности имања отписаће Државна хипотекарна банка преко специјалног рачуна који ће се амортизовати најдаље у року од пет година.

(5) Сва извршења путем продаје земљорадничког непокретног имања заложеног код Државне хипотекарне банке, која су у току или су већ извршена али још нису постала правоћна имају се обуставити. И на оваква дуговања ће се применити све олакшице предвиђене овим чланом.

(6) Изузимају се од примене олакшица:

а) дуговања земљорадника који су се као такви задужили код Државне хипотекарне банке пре рата;

б) дуговања земљорадника који су се као такви задужили код Државне хипотекарне банке у времену после 20 априла 1932 године као и дуговања земљорадника који су постали банчини дужници куповином заложеног имања из слободне руке, или на јавној продаји после 20 априла 1932 године;

в) дуговања земљорадника по меничним хипотекарним зајмовима без обзира на време у које су се задужили.

— „Непокретна имања заложена за дуговања земљорадника која су прешла у својину Државне хипотекарне банке путем јавне продаје, без обзира да ли је продаја постала правоћна или не, Банка може вратити дужнику — бившем сопственику — ако дужник докаже да испуњава услове за примену прописа чл. 35 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.

Под дужницима подразумевају се наследници у правој линији и у побочној до другог степена сродства закључно.

Ако је имање које се, у смислу предњег става, враћа дужнику, уписано у земљишне књиге Банка ће тражити брисање забележбе продаје, забележбе досућења и свих других забележби, које се односе на јавне продаје, а на случај да ова непокретна имања нису уписана у земљишне књиге већ у тапије, Банка ће тражити код надлежног суда поништај потврде о преносу ако је пренос на Банку већ извршен, с тим да терети који су постојали до продаје на дотичном имању остану и даље у важности“. — § 24 тач. 5 д) Фин. зак. за 1937/38.

ГЛАВА VI

Члан 36

(1) Земљорадници обухваћени Уредбом плаћаће своје дугове осталим веровницима на следећи начин:

а) Дугови који потичу из куповине робе¹⁾ на кредит или из занатске радње пошто се њихова висина утврди на начин предвиђен чл. 4 Уредбе али без смањења предвиђеног у ст. (1) тога члана, исплатиће се у року од 12 година у једнаким годишњим обrocима, почев од 1 новембра 1936 године. На овакве дугове не тече камата.

„Задруге могу на таква потраживања од својих задругара наплаћивати до 6% камате

годишње, почев од 1 новембра 1937 године^{*)}).

б) Дугови из осталих правних односа, пошто се њихова висина утврди на начин предвиђен у ст. (1) чл. 4 Уредбе, смањују се са 50% (педесет од сто); овако смањени износ пошто се увећа у смислу ст. (2) истог члана, дужници ће исплатити по отплатном плану у року од 12 година са 3% камате у једнаким годишњим оброцима сваке године најдаље до 15 новембра. Први анцитет се има положити 15 новембра 1936 године²⁾).

(2) Дужници-земљорадници из овога члана не уживају заштиту по Уредби, ако су у бољем материјалном положају од својих веровника. У случају спора, одлуку доноси за дужника месно надлежни рески суд.

(3) Све постојеће дужничке исправе по дуговима из овога члана имају се заменити новим облигацијама дужника на износ дуга утврђен према прописима тач. а) и б) ст. (1) овога члана. Ова замена ће се вршити пред општинском управом надлежном за дужника, а према формулару и поступку који ће се прописати Правилником Министарства правде у споразуму с Министарством трговине и индустрије и Министарством пољопривреде³⁾).

*) Текст под знаком навода и извода додан чланом 11 Уредбе о изменама и допунама Улзд.

1) „Под робом из тач. а) ст. 1 чл. 36 Уредбе разумевају се животне намирнице (као што су људска и сточна храна, покућанство, одело), алати и

пољопривредне справе које се искоришћују искључиво употребом људске и сточне снаге“. — Аутентично тумачење „Сл. нов.“ од 17-IV-1937.

2) „Адвокатски трошкови које земљорадник дугује адвокату за његово заступање, и који су настали до 20 априла 1932 г., сматрају се као дугови земљорадника у смислу чл. 36 ст. 1 сл. б) Уредбе, без обзира када су досуђени“. — Аутентично тумачење од 25 VI 1937.

3) „Ако је дужничка исправа, која се замењује новом облигацијом по ст. 3 чл. 36 Уредбе и Правилнику о замени дужничких исправа новим облигацијама извршни наслов, у смислу Закона о извршењу и обезбеђењу, онда је извршни наслов у смислу тог Закона и издата нова облигација“. — Аутентично тумачење „Сл. нов.“ од 10-III-1937.

— Видети аутентично тумачење уз чл. 48 ове Уредбе.

— Детаљнија објашњења о замени дужничких исправа новим облигацијама, могу се видети на страни 168 Збирке прописа о ликвидацији земљорадничких дугова од Ивана Вујошевића — издање Геце Кона, Београд.

Члан 37

(1) Веровник који сматра да је његов дужник који се користио тач. б) ст. (1) предњег члана, у стању да плати више од 50% свога дуга, може у року од године дана од дана ступања на снагу Уредбе уз подношење потребних доказа тражити од надлежног реског суда да смањи или потпуно поништи

смањење извршено на основу тач. б) ст. (1) претходног члана.

(2) Дужник који докаже да није у стању платити ни 50% свога дуга у смислу тач. б) ст. (1) претходног члана, или докаже да је пре 20 априла 1932 године на тај дуг плаћао лихварске камате, може у року од године дана „од дана кад је извршена замена дужничких исправа новим облигацијама“*) тражити од надлежног среског суда да му се дуг снизи и преко 50%.

ГЛАВА VII

Члан 38

Аграрни субјекти по прописима о аграрној реформи као и остали земљорадници који су пре 20 априла 1932 године, било факултативним откупом било иначе, купили земљиште, које је 27 фебруара 1919 године Претходним одредбама за припрему аграрне реформе од 25 фебруара 1919 године односно Уредбом о забрани отуђивања и оптерећивања земљишта великих поседа од 21 јула 1919 године стављено под удар аграрне реформе, а за куповну цену уговорили оброчне отплате

*) Текст под знаком навода и извода унесен је по чл. 12 Уредбе о изменама и допунама Улзд. Ранији текст гласио је: „од дана ступања на снагу Уредбе“.

у готовом новцу, могу доспели а неплаћени део уговорене купопродајне цене, као и будуће отплате, платити продавцу оном количином пшенице коју су могли купити са уговореним износом отплате по курсу пшенице који је на дан потписа уговора нотиран на најближој домаћој продуктној берзи; ако су пак цену уговорили у одређеној количини пољопривредних производа с тим да ће уговорене отплате плаћати у новцу, могу доспеле а неплаћене, као и будуће отплате платити продавцу било уговореном количином производа, било њиховом вредношћу на дан доспећа.

Члан 39

У смислу предњег члана главницу дугачине доспели, а неплаћени, као и још недоспели оброци заједно са дужном каматом до 15 новембра 1935 године. Ова главница има се исплатити у десет једнаких годишњих оброка са каматом од 3%. Камата се неће плаћати у оним случајевима, код којих је већ при склапању купопродајних уговора урачуната у куповну цену. Први оброк, уколико није плаћен, и други оброк платиће дужник до 15 новембра 1936 године. Ако је купљена земља под секвестром у корист продавца, било да је сам секвестар ради било да ју је дао под закуп, секвестар, уколико већ није укинут, укида се крајем октобра 1936 године,

„а рок првог ануитета оваквим дужницима доспева 15 новембра 1937 године“.*)

Члан 40

Уверење о томе да ли је извесно земљиште по предњем члану било стављено под удар аграрне реформе на дан 27 фебруара 1919 године, издају банске управе као аграрне власти.

Члан 41

Ако је земљиште, које није било стављено под удар аграрне реформе, било купљено пре 20 априла 1932 године, а куповна цена уговорена у одређеној количини пољопривредних производа, цена се има платити према уговору. Доспели, а не плаћени оброци имају се платити у три једнака годишња obroка и то први и други најдаље до 15 новембра 1936 године, а трећи до 15 новембра 1937 године.

Члан 42

Ако је за земљиште из предњег члана цена била уговорена у новцу купаца, ако је земљорадник у смислу Уредбе, може, уколико се одрекне плаћеног дела куповине, вратити продавцу купљену земљу и на тај начин испунити своје обавезе према продавцу

*) Текст под знаком навода и извода додан тачком 5, сл. и) § 24 Фин. зак. за 1937/38.

Ако је за рачун куповине купац платио мање него би износила закупнина, за оно време, за које је уживао купљену земљу, биће дужан да плати продавцу разлику од укупног износа закупнине. Тако исто може и продавац, ако је земљорадник у смислу Уредбе, захтевати повраћај земље, ако је и купац био земљорадник; у овом случају има продавац право да на име отштете за уживање земље тражи од купца закупнину, а ако је на име отплате примио више него што би износила закупнина, има разлику да врати купцу.

Члан 43

Ни у ком случају купци земљишта, ако су земљорадници по Уредби „или оптант“,*), нису дужни закупљено земљиште платити више од данашње двоструке локалне просечне прометне вредности земљишта односне културе. Ако је за купљено земљиште купац земљорадник¹⁾ платио више, сматра се да је испунио своје уговорне обавезе с тим, да нема права на повраћај вишка. Не пристаје ли на ово, продавац може тражити да му се врати земља с тим да купцу врати на име куповине примљене отплате, а има право да од купца наплати закупнину за уживање земље. Уго-

*) Текст под знаком навода и извода додан чланом 13 Уредбе о изменама и допунама Улзд.

— Оптантима је овим признато својство земљорадника без обзира на њихово главно занимање, али само за обавезе настале из куповине земљишта.

ворна страна која тражи раскид уговора у смислу овога члана, нема право да се користи Уредбом за дугове настале услед тога раскида. Вредност земље и висину закупнине утврђује суд у ванпарничном поступку.²⁾

1) „Чл. 43 Уредбе односи се како на купце земљишта које је било стављено под удар аграрне реформе тако и на оне које су земљиште купили из слободне руке“. — Аутентично тумачење од 3-VIII-1937. — „Сл. нов.“ од 6-VIII-1937.

2) „По предметима из чл. 43 Уредбе суд доноси одлуку по ванпарничном поступку а сходно пропису чл. 54 Уредбе. По ванпарничном поступку, а сходно пропису чл. 54 Уредбе решаваће се такође питања брисања уписа стављених у вези са пословима из чл. 43 Уредбе за обезбеђење куповне цене“. — Аутентично тумачење од 26-X-1937. — „Сл. нов.“ од 1-XI-1937.

Члан 44

Аграрни субјекти и други земљорадници, који се користе одредбама предњих чланова ове главе, не могу се у погледу ових дугова користити другим повластицама предвиђеним Уредбом.¹⁾

1) „Аграрним субјектима и другим земљорадницима, који према ст. 1 чл. 38 Правилника за извршење Уредбе изјаве да се неће користити олакшицама из главе VII него осталим прописима Уредбе, ако су уговорили куповину у пољопривредним производима, обрачунаће се остатак дуга по цени производа на дан склапања уговора а према томе ће се

срачунати и висина остатка дуга према тач. б) ст 1 чл. 36 Уредбе“. — § 24 тач. 5 ж) Фин. зак. за 1937/33

Члан 45

Принудна извршења за повраћај поседа земљишта после 20 априла 1932 године, чију је својину придржао за себе продавац за случај неплаћања уговорених obroка, а земљиште до дана ступања на снагу Уредбе није прешло у својину трећег лица, ништавна су. Тако исто ништавни су и уговори о продаји земље трећим лицима извршени без пристања купца у времену од 8 октобра 1935 године до дана обнародовања Уредбе. У овим случајевима купац је дужан остатак куповине, уколико није већи од цене предвиђене у чл. 43, заједно са доспелом а неплаћеном каматом до 15 новембра 1936 године, исплатити продавцу у пет једнаких годишњих obroка са 3% камате. Први оброк има се платити до 15 новембра 1936, а остали до 15 новембра сваке наредне године.

Члан 46

За одређивање својства земљорадника у смислу предњих чланова ове главе узеће се она површина земљишта, коју је купац имао пре куповине земље.

Члан 47

Прописи Уредбе не односе се на дуговање аграрних интересената држави за доби-

јено земљиште по прописима о аграрној реформи.

ГЛАВА VIII

Члан 48

(¹) Ако дужник не плати свој доспели оброк према Уредби, изузимајући случајеве елементарних непогода због којих је добио опрост од плаћања пореза, веровник стиче право да одмах тражи наплату целокупног остатка дуга редовним судским путем, уколико је дуг смањен по прописима Уредбе, дужник има платити остатак смањеног дуга.¹⁾

(²) Кад наплату доспелих obroка врши пореска управа, она ће у случају првог става спровести извршење на покретности дужника. Ако извршење не да никакав или даде недовољан успех, пореска ће управа на основу оверених извода из својих књига затражити од надлежног суда продају дужникових некретнина.

¹⁾ „Дужник из главе VI Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова није обавезан платити анuitете по Уредби пре него што се изврши замена дужничких исправа новим облигацијама. По извршеној замени исправа дужник је сходно чл. 41 Правилника за извршење Уредбе дужан платити све заостале доспеле оброке по Уредби“. — Аутентично тумачење од 24-XII-1937. — „Сл. нов.“ од 27-XII-1937.

— У случају неплаћања дужног анuitета по-

верилац нема права тражити наплату целог дуга ако је дужник услед елементарних непогода добио опрост од плаћања порезе, али се анuitет у сваком случају мора платити, без икаквог одлагања, пошто Уредба не предвиђа могућност одлагања плаћања доспелих анuitета. — Видети акт Министарства финансија бр. 36891 од 13 IX 1937.

Члан 49

Ако су на основу потраживања новчаних установа према заштићеним земљорадницима у смислу Уредбе издате хипотекарне заложнице, рок за њихову исплату продужује се, уколико доспева раније, на рок оних зајмова на основу којих су издате, а у смислу Уредбе. Камата по таквим хипотекарним заложницама у смислу чл. 33 смањује се на 3% годишње. Уколико су поједине врсте хипотекарних заложница издате на основу не само земљорадничких дугова, код таквих заложница има се каматна стопа према горњој одредби сразмерно смањити. Новчане установе за службу по таквим хипотекарним заложницама могу рачунати највише до 10% од годишњег износа камата.

Члан 50

Дугови иза умрлог дужника могу се наплатити из заосталих миријских некретнина једнако као и из осталих мулковних некретнина.

Члан 51

(1) Прописи Уредбе не могу се уговором мењати на штету дужника.

(2) Ако су између дужника и веровника уговорени у погледу рокова, камате и остало за дужника повољнији услови од оних предвиђених Уредбом, онда остају у важности уговорени услови.

(3) Дужник може пре рока положити било један или више obroка или исплатити цео дуг.

Члан 52

Дугови земљорадника који укупно нису већи или који после извршеног смањења не буду већи од 500 динара имају се платити у два једнака годишња obroка.

Члан 53

(1) Дужник-земљорадник који је после 20 априла 1932 године отуђио или оптерећи своју имовину у намери да оштети свога веровника, као и свако лице које учини какву радњу у намери да себи или коме другом прибави, противно прописима Уредбе, какву корист, казниће се, уколико дело по Кривичном закону не би било строжије кажњиво, затвором до шест месеци и новчано до 10.000 динара; такав дужник поред тога губи и све олакшице из Уредбе уколико би на њих имао права, поред последица по Закону о побив-

јању правних дела изван стечаја. Исто тако губи ове олакшице и његов потстрекач и помагач ако је земљорадник у смислу Уредбе.

(2) Ове казне изричу редовни судови.

Члан 54

Послове по ст. (8) чл. 2 (5) и (9) чл. 3, чл. 9, чл. 24, 25, 26, 27 ст. (2), чл. 36 и 37 уколико Уредбом није друкчије одређено решаваће срески судови по Закону о судском ванпарничном поступку. Против одлука суда донетих по „ст. (8) чл. 2“,* ст. (5) и (9) чл. 3, чл. 9, чл. 24, 25, 26, 27 ст. (2) чл. 36 и чл. 37 заинтересована странка има право жалбе на Окружни суд. Одлука Окружног суда је коначна и против ње нема места правном леку.

Члан 55

(1) Сви послови, судске радње и све исправе по Уредби ослобођени су свих такса изузев такса на жалбу Окружном суду.¹⁾

„(2) Привилегована аграрна банка је ослобођена плаћања такса на жалбе против одлука среских судово по овој Уредби“.**)

*) По чл. 14 Уредбе о изменама и допунама Улзд избрисана је у чл. 54 Уредбе друга реченица која гласи: „Одлука суда донета по ст. 8 чл. 2 коначна је и против ње нема места правном леку“, а у трећој реченици додат текст „ ст. 8 чл. 2“.

**) Текст под знаком навода и извода додан чланом 15 Уредбе о изменама и допунама Улзд.

1) „Ослобођене су од плаћања депозитних такса све исправе, готовина и друго, које су стављене у депозит код суда у вези са законима и уредбама о заштити земљорадника, а подижу се ради ликвидације дугова по Уредби о ликвидацији земљорадничких дугова“. — Аутентично тумачење „Сл. нов.“ од 10-III-1937.

— Детаљнија објашњења о томе када се плаћа такса за послове земљорадничких дугова могу се видети на страни 192 Збирке прописа о ликвидацији земљорадничких дугова од Ивана Вујошевића.

Члан 56

(1) Овлашћује се министар пољопривреде, да у споразуму са министром правде, министром финансија и министром трговине и индустрије, пропише Правилник за извршење Уредбе. Правилници предвиђени Уредбом имају се донети до 1 новембра 1936 године.

(2) Министар правде овлашћује се да, у споразуму са надлежним министрима, издаје аутентична тумачења прописа Уредбе.

Члан 57

Ова Уредба добија обавезну снагу на дан обнародовања у „Службеним новинама“. Ступањем на снагу ове Уредбе престају важити све досадашње Уредбе о заштити земљорадника.*)

*) Ова Уредба је издата од Министарског савета 25-IX-1936 године, а одобрена § 102 тач. 21 Фин. зак. за 1937/38.

На основу §-а 90 Финансијског закона за 1937/38 годину, Министарски савет на предлог министра правде, министра пољопривреде, министра трговине и индустрије и министра финансија, прописује

УРЕДБУ

о изменама и допунама Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова од 25 септембра 1936 г.*)

Чл. 1 у ст. (1) чл. 2 Улзд — страна	8
Чл. 2 у ст. (7) чл. 2 Улзд — страна	10
Чл. 3 иза ст. (1) чл. 3 Улзд — страна	12
Чл. 4 иза ст. (2) чл. 4 Улзд — страна	17
Чл. 5 иза ст. (2) чл. 5 Улзд — страна	19
Чл. 6 као чл. 9а Улзд — страна	25
Чл. 7 у ст. (1) чл. 15 Улзд — страна	29
Чл. 8 иза ст. (1) чл. 24 Улзд — страна	34
Чл. 9 као ст. (1) чл. 27 Улзд — страна	37
Чл. 10 иза чл. 32 као чл. 32 а, 32 б, 32 в и 32 г Улзд — страна	44
Чл. 11 у тачци а) ст. (1) чл. 36 Улзд — страна	51
Чл. 12 у ст. (2) чл. 37 Улзд — страна	54
Чл. 13 у чл. 43 Улзд — страна	57

*) Прописи ове Уредбе од чл 1—16 наведени су уз дотичне одредбе Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.

Чл. 14 у чл. 54 Улзд	— страна	63
Чл. 15 у чл. 55 Улзд	— страна	63

Члан 16.

Прописи чл. 55 и ст. (2) чл. 56 Улзд важе и за ову Уредбу.

Члан 17.

Кад дужник оспори постојање, висину или природу дуга, суд ће на захтев дужника у парничном поступку извршити и смањење дуга по Уредби.¹⁾

¹⁾ Ово смањење треба разликовати од смањења која се врше по поступку из ст. 1 чл. 24 Улзд. По предњем члану судови утврђују суму смањеног дуга, а по чл. 24 ст. 1 у вези чл. 27 ст. 2 Улзд судови одређују само проценат смањења дугова.

— У случају да је земљорадничко својство дужника спорно, суд ће на захтев заинтересованих лица одложити расправу по спору о постојању, висини или природи дуга до коначног решења спора о земљорадничком својству дужника.

— Извршна судска пресуда која буде донесена на основу чл. 17 Уредбе о изменама и допунама Улзд неће се замењивати са новом облигацијом. Зато је потребно да судови у диспозитивном делу своје пресуде изврше смањење дуга и утврде трошкове, камату и рокове плаћања. Обрачун по овоме судови могу вршити према обрасцу прописаном у Правилнику о замени дужничких исправа новим облигацијама.

Члан 18.

(1) Против свих одлука донетих до дана ступања на снагу ове Уредбе по ст. (8) чл. 2 Улзд. заинтересоване стране имају право жалбе на Окружни суд у року од три месеца од дана ступања на снагу ове Уредбе.

(2) Ако извесно лице по прописима ове Уредбе изгуби земљорадничко својство које му је било признато по Улзд. од 25 септембра 1936 год., по захтеву заинтересоване стране поништиће се земљорадничко уверење као и све судске одлуке донете на основу тог уверења. Одлуку о томе доноси она власт која је донела првостепену одлуку, односно која је издала уверење. Прописи чл. 54 Улзд. сходно ће се примењивати.

Члан 19.

(1) За сва лица која на основу ове Уредбе стекну својство земљорадника важе сви рокови предвиђени Улзд. од 26 септембра 1936 године, не рачунајући доцнија продажења, и почињу тећи од дана обнародовања ове Уредбе.

(2) Дужници земљорадници који на основу ове Уредбе стекну земљорадничко својство могу се у року од два месеца од обнародовања ове Уредбе са поверилачком установом споразумети да овој плате свој дуг држећи се одредаба ст. (1) чл. 51 Улзд.

Члан 20.

Установе из ст. (1) чл. 7 Улзд. чија су потраживања предата Привилегованој аграрној

банци, могу се до 31 децембра 1938 године споразумевати са својим ранијим дужницима да им ови плате свој дуг држећи се одредбе ст. (1) чл. 51 Улзд. У таквом случају Привилегована аграрна банка ће вратити исправе и примљене износе од дужника установи — повериоцу, чиме се ослобођава према уставној свих обавеза по тим потраживањима. На овај начин враћена потраживања не могу се више предавати Привилегованој аграрној банци.

Члан 21.

(1) У споровима (излучним и другим) који наступе поводом извршења у смислу ст. (2) чл. 48 Улзд. Привилеговану аграрну банку ће заступати државно правобраниоштво с овлашћењима из §-а 9 Закона о државном правобраниоштву.

(2) У споровима против Привилеговане аграрне банке о постојању, висини или природи дуга Банку ће по њеном тражењу заступати државно правобраниоштво с овлашћењима из §-а 9 Закона о државном правобраниоштву.*)

*) § 9 Закона о државном правобраниоштву гласи: „Врховни државни правобранилац и Државни правобранилац овлашћени су да заступање повере и чиновницима правобраниоштва, као и судским чиновницима, па и у оним случајевима, где закони траже да странку може заступати само адвокат. Према потреби и природи посла могу поверити заступање и чиновницима других струка“.

Члан 22.

Овлашћује се министар правде да у сагласности са министром трговине и индустрије и министром пољопривреде измени и допуни Правилник о замени дужничких исправа новим облигацијама, а министар трговине и индустрије да у сагласности са министром финансија измени и допуни Правилник о издавању и употреби „Бонова за ислату земљорадничких дугова при Привилегованој аграрној банци.“

Члан 23.

Ова Уредба добија обавезну снагу на дан обнародовања у „Службеним новинама“.*)

*) Ова Уредба је издата од Министарског савета 23 XII 1937, и обнародована у „Сл. нов.“ од 30 XII 1937.

На основу § 24 Финансијског закона за 1937/38 годину, Министарски савет, на предлог Министра трговине и индустрије и Министра правде, прописује

УРЕДБУ

о измени Уредбе о прекиду застарелости земљорадничких меница

Члан 1

Члан 1 Уредбе о прекиду застарелости земљорадничких меница („Службене новине“ број 111-XXVIII од 15 маја 1934 године) са доцнијим изменама и допунама мења се и гласи:

„У случају кад би меница земљорадника (Глава I, II, III, IV Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова, првобитна или пролонгирана, имала да застари било према главном меничном дужнику било према регресним дужницима, застарелост остаје прекинута, (чл. 79 Меничног закона), ако је потраживање већ пријављено надлежном суду у смислу члана 1 Уредбе о продужењу рокова за утужење меница од 18 маја 1933 године, односно се застарелост прекида ако потраживање бу-

де пријављено до краја 1938 године, с тим да како у првом тако и у другом случају веровник поднесе тужбу и то код потраживања из Главе III и VI Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова до истека 1938 године, а код потраживања из Главе II поменуте Уредбе до 15 новембра 1948 године“.

Члан 2

Ова Уредба добија снагу када се обнародује у „Службеним новинама“*).

*) Ова Уредба је издата од Министарског савета 24 XII 1937 и обнародована у „Сл. нов.“ од 25 XII 1937.

На основу §-а 90 Финансијског закона за 1937/38 год., а по предлогу Министра финансија, Министарски савет прописује ову

УРЕДБУ

о таксеним олакшицама за менична задужења новчаних установа и задруга по специјалним кредитима код државних новчаних установа, Народне банке и Привилеговане аграрне банке

Члан 1

У вези са прописима Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова од 26 септембра 1936 године за есконт меница код Народне банке, државних новчаних установа и Привилеговане аграрне банке, било у циљу деблокирања улога, било у циљу мобилизације потраживања код Привилеговане аграрне банке (цесија, бонови, 3% обвезница), новчане установе и привредне задруге могу се служити меничним бланкетима таксираним са таксом од 10 динара, у колико није мања нормална законска такса.

Члан 2

Употреба меничних бланкета са смањеном таксом из чл. 1 ове Уредбе може бити

само у случајевима када реесконтна установа, приликом доношења одлуке о есконту, изрично одреди да је у питању врста кредита из чл. 1 Уредбе и да према томе има места коришћењу олакшица по овој Уредби.

Члан 3

Новчане установе и задруге које се желе користити олакшицама из ове Уредбе, дужне су на самом меничном бланкету назначити да се обавеза, исписана на томе бланкету, односи на специјални кредит из чл. 1 ове Уредбе.

Члан 4

Ова Уредба ступа на снагу на дан обнародовања у „Службеним новинама“, те ће важити све док се изрично не укине.*)

*) Ова Уредба је издата од Министарског савета 25-XI-1937, и обнародована у „Сл. нов.“ од 2-XII-1937.

На основу чл. 19 ст. (1) и (2) Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова Министар финансија прописао је следећи

П Р А В И Л Н И К

о исплати дуговања улагачима и осталим веровницима завода и задруга под заштитом 3% обвезницама за ликвидацију земљорадничких дугова

Члан 1

1) Улагачи и остали веровници завода и задруга који уживају заштиту по уредбама од 23 новембра 1934 могу тражити до 28 фебруара 1938 да им завод, односно задруга, да на име исплате њихових потраживања 3% обвезнице издате по прописима Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова од 25 септембра 1936.

2) Завод односно задруга дужни су све своје обвезнице које буду имали, односно које буду доцније примили од Привилеговане аграрне банке, дати у отплату дуга својим повериоцима који им се буду пријавили у предњем року. Повериоци су дужни примити обвезнице у њиховом пуном номиналном износу.

3) У колико укупан износ обвезница, како оних са којима завод односно задруга располаже, тако и оних које накнадно прими од Привилеговане аграрне банке, не буде довољан, да подмири све пријављене улагаче и остале повериоце, завод односно задруга ће обвезнице разделити међу улагаче и повериоце сразмерно њиховим пријављеним потраживањима.

Члан 2

Овај Правилник ступа на снагу даном обнародовања у „Службеним новинама“^(*).

^(*) Овај Правилник је издат под потписом Министра финансија 29-XI-1937 бр. 49690/VI, а обнародован у „Сл. нов.“ од 30-XI-1937.

П Л А Н
за амортизацију 3% обвезница за ликвидацију
земљорадничких дугова, за буџетску 1937/38 г.

I — Стање дуга

Пошто висина дуга по 3% обвезницама за ликвидацију земљорадничких дугова које се имају раздати корисницима у смислу чл. 10 и 11 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова од 25 септембра 1936 није још дефинитивно утврђена, оштампано је свега 700.000 комада обвезница у укупном номиналном износу од дин. 500,000.000.— и то:

Обвезница од динара	комада	под нумерама	за свега динара
100	500.000	1—500.000	50,000.000.—
500	100.000	1—100.000	50,000.000.—
1.000	50.000	1— 50.000	50,000.000.—
5.000	30.000	1— 30.000	150,000.000.—
10.000	20.000	1— 20.000	200,000.000.—

Од овога броја, према извештају Привилеговане аграрне банке бр. 496796/37, разда-то је корисницима до 15 децембра 1937 за-кључно свега 102.035 комада обвезница у укупном номиналном износу од динара 114,925.000.— и то:

Обвезница од динара	комада	за свега динара
100	62.240	6,224.000.—
500	12.424	6,212.000.—
1.000	15.874	15,874.000.—
5.000	5.671	28,355.000.—
10.000	5.826	58,260.000.—

II — Амортизација

С обзиром да се количина ових обвезни-ца у оптицају, раздавањем корисницима по-степенно повећава, то је код овог дуга амор-тизациони план променљив све док се не утврди дефинитиван износ потраживања установа из ст. (1) чл. 7 по чл. 10 ст. (2) и чл. 11 ст. (2) Уредбе.

Како се пак амортизација овог дуга има, сходно чл. 4 Правилника о издавању и ануи-тетској служби: „3% обвезница за ликвида-цију земљорадничких дугова“, извршити у року од 20 година, почев од 1 марта 1938 до 1 марта 1957, то на суму од *Динара 114,925.000* колико износи државни дуг по овим обвезни-цама на дан 15 децембра 1937, по правилима која важе за амортизацију дугорочних зајмо-ва, годишњи ануитет за амортизацију за рок 1 март 1938, т. ј. отплата дуга, износи *Дина-ра 4,300.000.—*.

Имајући у виду како одредбе о аморти-зацији по номинали путем извлачења, по кур-су слободним откупом, по номинали путем пријема ових обвезница у отплату пореских заостатака до краја 1932 и исплате неплаћене

преносне допунске таксе (редовне и казнене) до закључно 1935 године као и по курсу путем увећане амортизације од пропалих кауција у корист државне касе, тако и чињеницу, да се почев од 1 марта 1938 до 28 фебруара 1939 има амортизовати номинални износ од динара 4,300.000.— ова прва амортизација за 1937/38 буџетску годину извршиће се на следећи начин:

1) Одељење државних дугова и државног кредита утврдиће најдаље до 31 марта 1938 — номинални износ обвезница које су припале држави до 28 фебруара 1938 закључно на име отплате пореских заостатака до краја 1932 и исплате неплаћене преносне допунске таксе (редовне и казнене) до закључно 1935 године.

2) Овако утврђени номинални износ употребиће се за амортизацију и обрачунати од суме од динара 4,300.000.— намењене за амортизацију а остатак од те суме, имајући у виду да је курс обвезница испод паритета, употребиће се на откуп обвезница за амортизацију.

3) Ако је утврђени износ обвезница припалих држави по тачки 1), већи од суме од динара 4,300.000.— а мањи од остатка расположивог кредита за амортизацију по буџету за 1937/1938 годину, онда се тај вишак у обвезницама може употребити за увећану прву или редовну или увећану другу амортизацију.

4) Разлика између кредита по буџету за 1937/38 годину, предвиђеног за интересну и амортизациону службу по овим обвезницама,

и ефективног износа збира отплате од динара 4,300.000.— и интереса по купону бр. 1 са роком 1 март 1938, употребиће се првенствено за исплату вишка у обвезницама по тачци 3 а потом на откуп за амортизацију.

5) Ако је утврђени номинални износ обвезница припалих држави по тачки 1 већи од разлике између кредита по буџету за 1937/38 годину и потребног износа за ефективно плаћање интереса по купону бр. 1 онда ће се тај вишак употребити за амортизацију у другој години на терет кредита за ануитетску службу ових обвезница по буџету за 1938/39 годину.

6) Обвезнице припале држави и ма по ком другом основу сем по тач. 1 до 28 фебруара 1938 имају се употребити за увећану амортизацију.

7) Све обвезнице употребљене за амортизацију за рок 1 март 1938 имају носити све купоне почев од купона бр. 2. Вредност недостојајућих купона има се положити у готовом новцу.

III — Интерес

1) Имајући у виду постепеност раздавања ових обвезница корисницима по чл. 10 и 11 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова и право корисника на све доспеле камате до пријема обвезница, Привилегована аграрна банка ће почев од 1 марта 1938 раздати обвезнице корисницима без купона бр. 1, са роком 1 март 1938, исплаћујући им

одговарајући износ купона у готову, на терет кредита за ануитетску службу по овим обвезницама за буџетску 1937/38 годину.

IV — Ануитетска служба

1) Привилегована аграрна банка вршиће исплату купона бр. 1 почев од 1 марта 1938

2) Главна државна благајна, ће по скидању и наплати купона бр. 1, са обвезница припалих држави ма по ком основу, исте предати Одељењу државних дугова и државног кредита за амортизацију у смислу одредаба у ставу II овог плана.

3) У случају амортизације обвезница путем откупа, а под условима предвиђеним у ставу II овог плана, откуп ће вршити Привилегована аграрна банка по специјалним одлукама Одељења државних дугова и државног кредита.

4) Одељење државних дугова и државног кредита стараће се о правилном извршењу овог амортизационог плана*).

*) Овај план издан је под потписом Министра финансија 28-XII-1937 бр. 54126/VI и обнародован у „Сл. нов.“ од 30-XII-1937.

Д О Д А Т А К

Пречишћеном издању Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова са објашњењима од Ивана Вујошевића

Уз чл. 2 Уредбе о л. з. д.

„Приликом утврђивања земљорадничког сеојства дужника у смислу члана 2 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова не узимају се у обзир никакви други њихови приходи осим опорезованих.

Као опорезовани приходи из ст. 1 члана 2 поменуте Уредбе сматрају се и опорезовани приходи које неко лице има у иностранству”. — Аутентично тумачење од 22-II-1938 — „Служб. нов.” од 4-III-1938 год.

Уз ст. 1 чл. 2 Уредбе о л. з. д.

„За постојање породичне задруге из става 1 чл. 2 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова поред осталих услова потребна је и заједница рада њених чланова на дан ступања на снагу Уредбе. Као рад сматра се и свака сарадња члана породичне задруге у земљорадничком привређивању, без обзира на године живота појединих чланова. Да ли пак постоји заједница рада између чланова породичне задруге утврђују општинска власт односно суд ценећи околности у сваком поједином случају.” — Аутентично тумачење од 8 III 1938 — „Служб. нов.” Од 14 III 1938. год.

Објашњење. Код приватних активних намештеника као и код приватних пензионера, на основу ст. 1 чл. 2 Уредбе у вези ст. 1 чл. 2 Правилника за њено извршење, сматра се, да им је то звање у сваком случају главно занимање.

Став 8а и 8б) чл. 2 Уредбе о л. з. д.

„а) Иза ст. (8) чл. 2 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова додаје се нов став:

(8а) Пореска основица код лица која порез плаћају паушално изналази се на следећи начин:

У местима до 5.000 становника за лица која плаћају 80.— динара паушалног пореза, основица износи 1.333,33 дин.; за лица која плаћају 150.— дин. паушалног пореза, основица износи 2.500.— динара; за лица која плаћају 240.— дин. паушалног пореза, основица износи 4.000.— динара.

У местима преко 5.000 до 10.000 становника, за лица која плаћају 120.— дин. паушалног пореза, основица износи 2.000.— дин.; за лица која плаћају 210.— дин. паушалног пореза, основица износи 3.500.— дин.; за лица која плаћају 320.— динара паушалног пореза, основица износи 5.333,33 динара.

У местима преко 10.000 до 20.000 становника, за лица која плаћају 200.— дин. паушалног пореза, основица износи 3.333,33 дин.; за лица која плаћају 330.— дин. паушалног пореза, основица износи 5.500.— дин.; за лица која плаћају 480.— дин. паушалног пореза, основица износи 8.000.— динара.

б) Иза ст. (8а) чл. 2 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова додаје се нов став:

(8б) Као пореска основица из доба задужења дужника у случајевима где пореске књиге не постоје или се из ових пореске основице не могу установити, узете се пореска основица из најближе године за коју постоји утврђена пореска основица.”

§ 114 т. 18 Финан. закона за 1938/39.

Уз ст. 1 чл. 3 Уредбе о л. з. д.

„У случају кад по једној земљорадничкој обавези постоји више солидарно обавезних главних дужника, од којих су неки земљорадници у смислу Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова а неки нису, олакшице по Уредби уживају само они од тих дужника који су земљорадници по Уредби.

Потраживања установа из стаза 1 члана 7 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова, по којима је главни дужник неземљорадник а јемци земљорадници у смислу Уредбе, Привилегована аграрна банка није дужна примити пре него што установа докаже да се односно потраживање не може наплатити од главног дужника неземљорадника”. — Аутентично тумачење од 22-II-1938. — „Служб. нов.” од 4-III 1938.

Уз ст. 2 чл. 3 Уредбе о л. з. д.

„По спорним питањима из ст. 2 и 8 чл. 3 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова суд доноси одлуку по ванпарничном поступку сохдно чл. 54 Уредбе.” — Аутентично тумачење од 22-II-1938. — „Служб. нов.” од 4-III-1938.

Уз ст. 4 чл. 3 Уредбе о л. з. д.

„Као тражбине које проистичу из кривичног дела по ст. 4 чл. 3 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова сматрају се тражбине настале поводом кривичног дела утврђеног кривичном пресудом.” — Аутентично тумачење од 22-III-1938. — „Служб. нов.” од 30-III-1938.

Објашњење. Кад је на меници ма који потпис фалсификован, олакшице по Уредби губе само они потписници који су кривичном пресудом осуђени за дело фалсификата потписа.

У том случају потписници фалсификатори иако земљорадници по Уредби, сматраће се као неземљорадници а са таквом меницом ће се поступити као са меницом на којој поред потписника — земљорадника има и потписника неземљорадника.

Уз ст. 6 чл. 3 Уредбе о л. з. д.

„Наследник земљорадник ужива олакшице по Уредби и за онај део дуга оставиошевог који је после 20 априла 1932 године преузео од својих санаследника земљорадника.

У случају пречоса имовине нови власник-земљорадник ужива олакшице по Уредби, ако је пренос извршен до 19 априла 1932 год. без обзира да ли је пренос извршен на основу наслеђа или каквог другог правног основа.” — Аутентично тумачење од 10 I-1938. — „Служб. нов.” од 29-I-1938.

Уз чл. 5 Уредбе о л. з. д.

„Дужници из чл. 5 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова морају испуњавати све услове за земљорадника из чл. 2 ове Уредбе, изузев да им посед зиратне земље не прелази 50 односно за породичну задругу 100 хектара. Оваквим дужницима ће се издавати земљорадничко уверење по обрасцу из члана 9 Правилника за извршење Уредбе, са напоменом да им посед зиратне земље прелази 50 односно 100 хектара”. — Аутентично тумачење од 22-II-1938. — „Служб. нов.” од 4-III-1938.

Уз чл. 5 Уредбе о л. з. д.

„На дугове из чл. 5 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова на које се нису односили ранији закони и уредбе о заштити земљорадника, рачунаће се до дана ступања на снагу Уредбе од 25 септембра 1936 год., уговорена камата и трошкови у границама тада важећих законских прописа.” — Аутентично тумачење од 10-I-1938. — „Служб. нов.” од 29-I-1938.

Уз ст. 2 чл. 8 Уредбе о л. з. д.

„Прописима Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова није измењена солидарна обавеза главних дужника и јемаца, уколико је она постојалаа по ранијој дужничкој исправи.” — Аутентично тумачење од 22 III-1938. — „Служб. нов.” од 30-III-1938.

Уз ст. 1 чл. 15 Уредбе о л. з. д.

Објашњење. Манљивим, у смислу ст. 1 чл. 15 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова, сматра се свако потраживање које се не може наплатити без покретања судског спора у погледу постојања, висине и природе дуга.

Уз ст. 1 чл. 20 Уредбе о л. з. д.

„Извод из својих књига према ставу 1 чл. 20 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова оверава сама Привилегована аграрна банка.” — Аутентично тумачење од 8-III-1938. — „Служб. нов.” од 14 III-1938.

Уз ст. 2 чл. 20 Уредбе о л. з. д.

„Рок из ст. 2 чл. 20 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова од 25 IX 1936 г. продужује се до 31 децембра 1939 године.”
§ 114 т. 18 г) Финан. закона за 1938/39.

Уз чл. 24 Уредбе о л. з. д.

„Кад се по ст. 1 чл. 24 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова ради одређивања процента снижења цени однос дуга и имовног стања сваког појединог дужника узмеће се у обзир сви дугови тог дужника земљорадника који су постојали на дан 25 септембра 1936 године без обзира да ли су обухваћени уредбом или не.

У укупно несмањено дуговање из ст. 2 чл. 24 Уредбе улазе само дуговања земљорадника обухваћена прописима уредбе. Под укупним дуговањем из овог става разуме се стање односног дуга на дан 26 септембра 1936 године.” — Аутентично тумачење од 22-II-1938. — „Служб. нов.” од 4 III 1938.

Стаз 1 б) чл. 24 Уредбе о л. з. д.

„Иза ст. (1а) чл. 24 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова додаје се нов став:

(16) Садужници земљорадници чији укупан дуг по претходном ставу прелази 25.000.— динара могу се до 1 јуна 1938 године обратити суду молбом за смањење дуга сходно чл. 26 Уредбе.

У колико дуг земљорадника с обзиром на ст. (1а) овога члана износи 25.000 динара, дужник има право на смањење дуга по чл. 22 Уредбе, без обзира на донете судске одлуке о смањењу дуга.”

§ 114 т. 18 в) Финан. закона за 1938/39.

Уз. ст. 1 а) чл. 24 Уредбе о л. з. д.

Објашњење. Пропис ст. 1 а) чл. 24 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова се не односи на случај кад ни један од садужника поред тог заједничког дуга нема и појединачних дугова.

Уз ст. 2 чл. 24 Уредбе о л. з. д.

Објашњење. — Ако по ст. 2 чл. 24 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова укупно несмањено дуговање обухваћено прописима Уредбе износи преко 50% дужникове имовине, смањење дуга има бити веће од 30%.

Уз чл. 35 Уредбе о л. з. д.

„Чл. 35 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова, даје се законом тумачење:

„На дужнике Државне хипотекарне банке, чији посед прелази 50 односно 100 хектара зиратне земље и чија дуговања прелазе максимум из чл. 5 Уредбе, имају се применити олакшице из прописа чл. 35 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова у границама и у обиму прописаним чл. 5 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.”

§ 114 т. 20 Фин. закона за 1938/39.

Уз ст. 1 а) чл. 35 Уредбе о л. з. д.

„Рок доспећа првог ануитета за дужнике из тач. а) ст. 1 чл. 36 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова је 1 новембар 1936 године.” — Аутентично тумачење од 11 I 1938. — „Служб. нов.” од 18 I 1938.

Уз чл. 38 Уредбе о л. з. д.

„На дугове земљорадника из купрене земље која је била под ударом аграрне реформе примењују се прописи Главе VII Уредбе, без обзира да ли су веровници лица из чл. 6 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.” — Аутентично тумачење чл. 38 у вези са чл. 6 Уредбе о л. з. д. од 11. I 1938 — „Служб. нов.” од 13 I 1938.

Уз чл. 42 Уредбе о л. з. д.

„По предметима из чл. 42 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова суд доноси одлуку по ванпарничном поступку сходно пропису чл. 54 Уредбе.” — Аутентично тумачење од 22 III 1938 — „Служб. нов.” од 30 III 1938.

Уз чл. 55 Уредбе о л. з. д.

„Министарству финансија, Одељењу пореза, дошло је до знања, да неки судови неће да без таксе потврђивају цесије потраживања новчаних завода код Привилеговане аграрне банке, а по којим цесијама је Народна банка одобрила новчаним заводима специјалне кредите.

Стога Министарство финансија, Одељење пореза, а на основу чл. 43 Закона о таксама, даје следеће објашњење:

Чл. 55 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова од 25 септембра 1936 (Службене новине од 26 септембра 1936 број 223-LIII односно Финансијски зборник страна 519/36) гласи:

„Сви послови, судске радње и све исправе по Уредби ослобођени су свих такса изузев такса на жалбу окружном суду.”

Стога се на основу овог законског прописа неће наплаћивати никаква такса у случајевима цесије права наплате потраживања код Привилеговане аграрне банке од стране новчаних завода, побројаних у ставу (1) чл. 7 поменуте Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова, а које цесије су у вези са специјалним кредитима из „Уредбе о таксеним олакшицама за менична задужења новчаних установа и задруга по специјалним кредитима код државних, новчаних установа, Народне банке и Привилеговане аграрне банке.” — М.С.Бр. 937 25 новембра 1937. — „Служб. нов.” од 2 децембра 1937 број 275 односно Финансијски зборник страна 679/1937.

Чл. 20 а) Уредбе о изменама и допунама Улзд
„Уредби о изменама и допунама Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова додаје се нов члан 20а:

„Дужници земљорадници из ст. (2) чл. 19 и 20 ове Уредбе могу се споразумети са поверилачким установама да им плате непосредно свој дуг само до доношења првостепене судске одлуке о снижењу дуга”.

§ 114 т. 18д) Финан. закона за 1938/39.

Уз ст. 2 чл. 19 и чл. 20 Уредбе о изменама и допунама Улзд.

„Одредбе тач. 5) под г) §-а 24 Финансијског закона за годину 1937/38 и ст. (2) чл. 19 и чл. 20 Уредбе о изменама и допунама Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова не односе се на отписана потраживања из ст. (1) чл. 9 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.

У колико је установа из ст. (1) чл. 7 Уредбе ма шта наплатила од ових потраживања, дужна је то накнадити Привилегованој аграрној банци.”

§ 114 т. 19 Финан. закона за 1938/39.